ორშაბათი 29 მაისი 1907 წ. 32

ისარი

ყოველ დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

წელიწადი პირველი — № 115

გაზეთ «ისარი»-ს გამოწერა შეიძლება ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან.
განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კაპ. უკანასკ.—10 კ.
ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება «ისარი»-ს რედაქციასა და კანტორაში ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან ნაშუადღევის 4 საათამდე და საღამოს 5-დან 7-მდე.
რედაქციის და კანტორის ადრესი: ელისაბედ. ქ. № 1.

ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება. დაუბეჭდავ მცირე წერილებს და კორესპონდენციებს რედაქცია არ ინახავს. ინახება ერთი თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები. წერილებით პასუხისათვის საჭიროა საფოსტო მარკები. პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეებს გარდა, დილის 11-დან ნაშუადღევის 3 საათამდე.
თითო ნომერი ყველგან 5 კაპ.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, редакція „ИСАРИ"

„ისარი"-ს ხელის მომწერთა საყურადღებოდ

„ისარი"-ს კანტორა აცხადებს იმათ საყურადღებოდ, ვისაც ფული არ შემოუტანია, რომ გაზეთის გზავნა მოესპობათ, თუ დროზე არ შემოიტანენ ხვედრ ფულს. პირველ ივნისიდან გაზეთი მოესპობათ: ტფილისში—ვისაც 3 მ. 50 კ. მეტი არ შემოუტანია, ტფილისს გარედ—ვისაც 4 მანეთი მეტი

პირველ ივნისიდან წლის დამლევამდე გაზეთი ღირს: ტფილისში—4 მ. 30 კ. ტფილისს გარედ—4 მ. 80 კ., საზღვარ-გარედ—7 მან.

ერთი თვით გაზეთი ღირს: ტფილისში 75, ტფილისს გარედ—80 კაპ., საზღვარ-გარედ—1 მ. 50 კაპ.

გაზეთის გამოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის პირველ რიცხვიდან.

ადრესის გამოცვლა ღირს: ტფილისიდან ტფილისს გარედ ერთი მანეთი. სხვა ადგილას—ორი აბაზი.

ნამდვილი კახური ღვინო

ТОВАРИЩЕСТВО КАХЕТИНСКИХЪ ВИНОГРАДАРЕЙ
„შრომა"
ამხანაგობა „შრომა"
въ ТИФЛИСЪ
Головинскій проспектъ
Телефонъ № 1036.

ფასები ყველასათვის ხელმისაწვდენი. (100—65)

კბილის ექიმი
ალ. სოლოღაშვილი
იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე 9—2 საათამდე და 5—7-მდე. გოლოვინის პროსპ. № 12-სახლი მდივნისა. (35)

ექიმი
მ. მაშაკიძე
იღებს შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს დილის 1—2 ს., საღამოობით 5—6 საათ., გარდა კვირა დღეებისა, კიროჩნის და ელისაბედის ქუჩების კუთხეზე, ბარამოვის სახლი, № 92. (წ.უ—62)

ქ. ქუთაისში
ექიმი დ. მ. ფანცხავა
იღებს საბებიო, ქალის და შინაგან სნეულებით ავადმყოფებს დილით 8—12 საათ. საღამოობით 5—7 საათამდე. ქარავან-სარაის ქ., სახლი ადამიასი (25—კვ—23)

ელექტრო-თერაპიული კაბინეტი
მიხეილ გედევანიშვილისა
იღებს ავადმყოფებს დილის 12—1 ს., საღამოობით 6—7 საათ. ვერაზე, ყორღანოვის ქუჩა, სახლი № 20. ტელეფ. № 791. (წლ.—117)

ექიმი
ა. ნ. დიასამიძე
განაზა და ვენერიული. დილით 9—10 . საღამოობით 6—8. ყორღანოვის ქუჩა № 14.

ექიმი
მ. ხ. მუსხელიშვილი
მიიღებს თვალებით ავად-მყოფებს ყოველ დღე დილით 9—11½. კიროჩნი ქუჩა № 9. (თვ.)

ქუთაისში
ექიმი მაჭიუხოვი.
მიიღებს **შინაგან, სიფილისით, ვენერიულ** ავადმყოფებს და **ბავშვებს. ქიმიკო-მიკროსკოპიული გამოკვლევანი** ნახველისა, შარდისა, გონოკოვისა და სხვ. დილით 11—2 საათზე, საღამოთი 6—8 საათზე. სამხედრო საავადმყოფო, შესავალ პატარა ჭიშკარიდან. (60—ფოს.—16)

კბილის ექიმი
ნინო რცხილაძე
იღებს ავადმყოფებს დილით 9—2 ს. საღამოთ —7 საათზე. ვერა, ოლგას ქუჩა, № 25. (0—113

მასწავლებელ ქალთა საზოგადოება
(პუშკინის ქუჩა, № 3, საკრედიტო საზოგადოების სახლი)
მასწავლებელი ქალები აძლევენ გაკვეთილებს, ასწავლიან ყველა საგანს, ადგილობრივ და ტფილისს გარედ. (15 15)

გამგეობა ტფ. ქართულ ფილარმონიულ საზოგადოებისა ამით აცნობებს პატივცემულ წევრთ საზოგადოებისას, რომ 31 მაისს, დილის 11 საათისათვის, ტფ სამეურნეო ბანკის საადგომში დანიშნულია **მორიგი საზოგადო კრება** გამგეობის ანგარიშის განსახილველად და სარევიზიო კომისიის მოხსენების მოსასმენად. (3—უ.—2)

სამკურნალო
ექიმთა საზოგადოებისა
ტფილისში
მუდმივის საწოლებით
(ელისაბედის ქუჩა, № 79, ტელეფ. № 1026).
მიღება გარედან მოსიარულე ავადმყოფებისა
მიქელაძე: 11—12 ს. საშარდე. კანისა და სიფილისი.
ა. ნ. ეგიაზაროვი: 11—12 ს. ნერვების, შინაგან ავადმ., წამლობა ელექტრონით.
გ. ა. ლაძევოსოვი: 12—1 ს. შინაგანი და საბავშვო ავადმყოფობანი.
ი. გ. პეტროსოვი: 12—1 ს. ქალისა და ბებიობისა.
მ. ბ. გიმოსტი: 1—2 ს. ცხვირისა, ყელისა და ყურისა.
მ. ა. ზეიერი: 1—2 ს. საბავშვო და შინაგანი,
ი. ნ. თუმანოვი: 5—6 ს. საღამოთი. ქალისა და ბებიობისა:
სამკურნალოსთან შეიძლება ექიმობა ჰიპნოზით, აგრეთვე მიკროსკოპიული, ბაქტერიოლოგიური და ქიმიური გამოკვლევანი, ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა. ფასი რჩევისთვის 50 კაპ. ოპერაციები და კონსულტაციები შეთანხმებით. დაწოლა შეიძლება საზოგადო პალატაში და ცალკე ნომრებში. (100—ხალ —68)

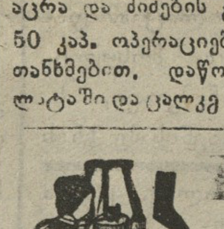

ყურადღება!!!

მშრომელ ქალებსა და კაცებს ყოველ დღე 8-დან 4 საათამდე შეუძლიანთ აიღონ 1 მ. 50 კ. და მეტიც დღეში, თუ ჩემგან იყიდიან საუცხოვო მსწრაფლ-მქსოვ მაშინებს, რომელთაც საზღვარ-გარედაც დიდი სახელი აქვთ გავარდნილი. ვთხოვ მხოლოდ ყველას, ნუ აურევენ ჩემ მაშინებს სხვა ფირმების მაშინებთან.

ამ მაშინაზე სამუშაოდ წინ და წინვე ცოდნა საჭირო არ არის. მაშინები აქვე გვაქვს. ძაფს მე ვყიდი და დამზადებულ საქონელს ნაღდ ფულად მევე ვყიდულობ აქ. დაწვრილებით ცნობებს სიამოვნებით ვაძლევ ყველას უფასოდ კანტორაში და ვგზავნი ფოსტითაც.

კანტორა მსწრაფლ-მქსოვ მაშინების „როსსია"-ს წარმომადგენლისა კავკასიის და ამიერ-კავკასიისათვის ტფილისში მთავარ ფოსტამტის მეზობლად. ადრესი: Тифлисъ, Троицкая у., д. № 7, по сосѣдству съ главн. почт.-телегр. конторы. (50 – 73 —24)

ახალი წიგნი
დაიბეჭდა და გადაეცემა „წ. კ. საზოგადოების" წიგნის მაღაზიას გასასყიდად
ახალი ისტორიული მონოგრაფია
ამბოხება კახეთისა
1812 წ.
ა. ფრონელისა.
ვინც მოისურვებს წიგნის შეძენას, უნდა მიმართოს „წ. კ. საზოგადოების" მაღაზიას. იგი ფას დადებით გაუგზავნის როგორც ამ წიგნს, ისე „მდიულეთს 1804 წ." (10—უ.—10)

ტფილისი, 29 მაისი

ყველა ჭირმა დაბრიყვება იცის. თუ კაცი თავიდანვე მტკიცედ არ გაუმაგრდა მის თავზე ერთხელ მოვლენილს ჭირს, თუ პირველშივე სასტიკად არ შეებრძოლა მას, შემდეგ თანდათან უფრო გაძნელდება იმისი დაძლევა. წელს საქართველოში თავი იჩინა მოუსავლობამ და შიმშილობამ. ამ სახალხო გასაჭირს ამ ხე–ად მაგრე რიგად სერიოზულად არავინ არ მოჰკიდებია. ადმინისტრაციამ თვით შიმშილობა უარჰყო, გულშემტკივარმა პუბლიცისტება ორიოდე წერილი დასწერეს, ქველმოქმედებმა რამდენიმე მანათი გაიღეს, „ინტელიგენტურმა" საზოგადოებამ ქართული საქველმოქმედო საზოგადოება დაარსა—ხალხი კი ისევ ნახევრად მშიერ-მწყურვალი და ნახევრად მშიერ-ტიტველი დარჩა.

წლევანდელი გასაჭირით რომ თავდებოდეს საქართველოს ხალხის დამშევა—კიდევ მადლობა ღმერთს! ის იმედი მაინც იქნებოდა, რომ ხალხი რამდენიმე თვეს როგორც იქნება გადააგორებს ახალს მოსავლამდე და შემდეგ კი არსებობის პური მაინც უზრუნველ ყოფილი ექნება. სამწუხაროდ ასეთი იმედი სრულიად არ შეიძლება ვიქონიოთ.

დიდძალი ადგილები, სადაც წინად ამ დრ–ს ჯეჯილი ბიბინებდა თვალის და გულის გასახარად, ეხლა ტიელ მინდორს წარმოადგენს, უხვნელს, გადამწვარს და და გავერანებულს. ქიზიყი, კახეთი, ქართლი, იმერეთი, გურია, სამეგრელო ერთი ერთმანეთზე უარეს მდგომარეობაში იმყოფებიან; ყველას საშინელი, ეხლანდელზე გაცილებით სასტიკი და შეუპოვარი შიმშილი მოელის. მრისხანე მომავლის მოლოდინში ქართველ გლეხს თითქოს გული უტყდება და უიმედობის მსხვერპლად ქცეული მზადაა მთელი თავისი უბედურება ღვთიურ განგებას მოახვიოს კისერზე. ხალხი, რომელიც ერთი წლის წინად, შეურიგებელ ბრძოლას უცხადებდა მთელს ეხლანდელს საზოგადოებრივი წყობილებას და კერძოდ სამღვდელოებას, როგორც ამ წყობილების ერთ-ერთს ნაწილს, ეხლა ხუცების მეთაურობით პარაკლისებს იხდის და თითქოს ხუცების ლოცვისაგან ელის შველას. წყალში დამხრჩვალი ხავსს ეკიდებოდაო.

კორესპონდენტები სხვა და სხვა ადგილიდან ერთხმად იუწყებიან: საშინელი გვალვაა და მოსავალი გაფუჭდაო. გვალვას, უეჭველია, დიდი მნიშვნელობა აქვს მოსავლისთვის, მაგრამ იგი ერთად ერთი მიზეზი და, ჩვენის ფიქრით, არც მთავარი მიზეზია მოუსავლობისა. ამ უბედურების ნამდვილი მიზეზი გაცილებით უფრო ღრმად სდევს ჩვენი ხალხის ცხოვრების პირობებში. ნუ თუ გვალვის ბრალია, მაგალითად, რომ სიმინდს რაღაც ჭია გაუჩნდა და არავინ არაფერ ღონისძიებას არა ხმარობს ახალი თესლის გასაჩენად ან ავადმყოფ სიმინდის საწამლავად? ნუ თუ გვალვის ბრალია, რომ გადასახადების გასასტუმრებლად დღიურ მუშაობის ძებნაში გლეხებმა დროზე ვერ მოხნეს მიწა და დაუგვიანდათ? ნუ თუ გვალვის ბრალია, რომ გლეხს დროზე არავინ დახმარება არ აღმოუჩინა, როცა ესაჭიროებოდა, და ამიტომ შეძლება თესლად გადარჩეული ხორბალიც კი დაფქვა?

ყველა ამას დაწვრილებითი გამოკვლევა უნდა ადგილობრივ, მაგრამ ყველაზე უწინ კი ისაა საჭირო, რომ ეხლავე ცნობაში იქმნას მოყვანილი რაოდენობა მოუსავლობისაგან მოსალოდნელის ზარალისა და რაოდენობა აუცილებლად საჭირო დახმარებისა. ყოველი მეცადინეობა უქმად ჩაივლის და შიმშილობა ქართველ ხალხის ჩვეულ ჭირად გადიქცევა, თუ ეხლავე ყველა ღონისძიება არ იქნა ნახმარი და დროზე არ მიეცა მიწის მუშას წლიურად საჭირო საკვებიც და სათესლეც. ვინ უნდა ითავოს და ვინ უნდა გაუძღვეს წინ ამ საქმეს?—ჩვენი ცხოვრების ეხლანდელს პირობებში გადაჭრილი პასუხის მიცემა ამ კითხვაზე ძნელია, მაგრამ ის კი უნდა ვთქვათ, რომ თუ სოფლის ინტელიგენცია და სოფლის მოწინავე ნაწილი არ შეუდგა ეხლავე სათანადო ადგილობრივ ორგანიზაციების დაწესებას და ადგილობრივ შიმშილობის შესახებ სრული ცნობების მოგროვებას—უამისოდ საქმე ვერ გაკეთდება.

სათათბირო და საბჭო

(სააგენტოს დეპეშები)

სახ. სათათბიროს სხდომა. 26 მაისს სხდომა მოხდა გოლოვინის თავმჯდომარეობით. კამათი იყო აგრარულ საკითხის შესახებ.

მუშენკო შეეხო სტოლიპინის სიტყვას აგრარულ საკითხის შესახებ. ორატორმა სთქვა, მინისტრმა თავის სიტყვაში ხალხი საბრძოლველად გამოიწვია. ხალხი არა თუ მიჰხვდა, გამოწვევა მიიღო კიდეცაო. ორატორი შეეხო აგრეთვე კადეტების აგრარულ პროგრამას და დაიწუნა იგი. ისევ მთავრობას დაუბრუნდა და სთქვა, მთავრობას აზრადაც აქვს ხელი შეუშალოს ხალხის სურვილს და ბოლომდის გამოსცადოს ხალხის სულგრძელებაო.

კარავაევის აზრით, შრომის ჯგუფი, რომელიც უმთავრესად გლეხებისაგან შესდგება, დოქტრინიორობისაგან შორს არის. მთავრობის აგრარული პოლიტიკა მემამულეთა პოლიტიკაა და არა სახელმწიფო სოციალიზმი. მისი სისრულეში მოყვანა დიდ უბედურებას გვიქადის. „ობშჩინას" დაანგრევს და გლეხებს უმიწაწყლოდ დასტოვებს მთავრობის აგრარულ დეკლარაციას შრომის ჯგუფი არა ყოყოჩობით, არამედ გულდამშვიდებით პასუხს გასცემს ამ სიტყვებით: „არ შეგვაშინებთ". დეე, მთავრობის მხარეს ძალა იყოს, მაგრამ ისიც უნდა გაიგოს, რა ძალაა შრომის ჯგუფის მხარეს. ორატორის აზრით, შრომის ჯგუფის მხარესაა, სიმართლე, მეცნიერება, კულტურა, ასი მილიონი გლეხობა და მთელი ხალხი.

კუტლერმა სთქვა, რომ მთავრობამ უარჰყო მიწების იძულებით ჩამორთმევა და ამით მან უარ-ჰყო რუსეთის ისტორია, მისი საუკეთესო ფურცლები. სტოლიპინის აგრარულ პროგრამის განხორციელებას, ორატორის აზრით, აუარებელი, თითქმის შეუძლებელი თანხა დასჭირდება.

იურანის აზრით, აგრარულ საკითხის გადაწყვეტა შეიძლება მხოლოდ ადგილობრივ, პირობათა და გარემოებათა შეთანხმებით. მთელ იმპერიისთვის აგრარულ საკითხის ერთნაირად გადაწყვეტა, ორატორის აზრით, შეუძლებელია.

წერეთელმა წინანდელ ორატორების კამათი დაასკვნა. მემარჯვენენი მემამულის საკუთრებას იცავენ, ცენტრი იძულებითი ჩამორთმევას იცავს სამართლიან სასყიდლით. სახალხო ფრაქციაც იძულებით ჩამორთმევას იცავენ უფრო ნორმალურ სასყიდლით, ვიდრე კადეტებიო. ს.-დემოკრატიული ფრაქცია კი თავისს საკუთარის გზით მიდის. ისინი ითხოვენ მიწის უფასოდ ჩამორთმევას, მაგრამ ამავე დროს უნდა გამოიცეს კანონმდებლობითი ნორმაო. წერეთელმა ყველა ფრაქციის აგრარული პროგრამა განიხილა და განაცხადა, რომ ს—დემოკრატები მიწის ნაციონალიზაციის მტრები არიანო. მემამულეთაგან ჩამორთმეული მიწა დემოკრატიულ თვით-მმართველობებს უნდა გადაეცეთ. მიწის მუნიციპალიზაცია ერთად-ერთი საშუალებაა გაჭირვებულ მდგომარეობიდან გამოსასვლელად. საბოლოოდ მიწის მოწესრიგებას შესძლებს ახალგაზრდა ძლიერი რუსეთი, რომელსაც წინ წაუძღვება დიდებულ პროლეტარიატის ძლევა მოსილი ბაირაღიო.

კამათი გათავდა. შეიტანეს მორიგ საქმეზე გადასასვლელი ხუთი ფორმულა.

კაზევეტერის აზრით რამე ფორმული მიღება მეტია.

შირსკის აზრით, საჭიროა ვიცოდეთ სათათბიროს უმრავლესობის აზრი და ამიტომ ფორმულა აუცილებელია.

ბუდკევიჩი წინააღმდეგია ფორმულისა.

ბერეზინმა სთქვა: არასდროს აგრარულ კომისიისთვის ისე საჭირო არა ყოფილა სათათბიროს დირექტივი, როგორც ახლა. ძველ წესწყობილების მომხრენი გაიძახიან, შესაძლებელია მოწყობა მამულების ჩამოურთმევლადაო. რაღას ამბობს ახალი რუსეთი, რას იტყვის სათათბირო, არ ვიცით.

ბოლოს კენჭი უყარეს კითხვას: მიიღოს სათათბირომ რამე ფორმულა თუ არა? წინააღმდეგი აღმოჩნდა 238 კაცი. (კოლო, კადეტები, ზომიერები, ოქტომბრისტები და უპარტიო მემარჯვენეები). მომხრე 191 დეპუტატი. ამნაირად ფორმულის მიღება უარ-ყოფილ იქმნა. სხდომა დასრულდა.

(გაზეთებიდან)

დეპუტატი მღვდელი. როგორც უკვე იციან ჩვენმა მკითხველებმა უმაღლესი სასულიერო მთავრობა სდევნის სათათბიროს იმ დეპუტატ მღვდლებს, რომლებიც მემარცხენე პარტიებს ეკუთვნიან. ამ ჟამად პეტერბურგიდან დეპეშით აცნობებენ „რუსსკ. ვედ."-ს მთავრობის მიერ ოფიციალურად გამოცხადებულ ამ საქმის შემდეგ ვითარებას: 23 მაისს სინოდს სხდომა ჰქონდა, რომელმაც განიხილა საქმე შემდეგ დეპუტატ-მღვდლებისა: გრინევიჩის, ბრილიანტოვის, არხიპოვის, კოლოკოლნიკოვისა და ტიხვინსკის. ყველა ამათ სინოდის განკარგულებით მიტროპოლიტი ანტონი შეეკითხა იმის შესახებ, თუ რად არ დასწრებიან ისინი სათათბიროს 7 მაისის კრებას, რომელსაც უნდა გაეკიცხა შეთქმულობა ხელმწიფის წინააღმდეგ. მიტროპოლიტმა გადასცა სინოდს ხსენებულ მღვდლების შესახებ შემდეგი ცნობები: მღვდელი გრინევიჩი აცხადებს, რომ იმან 16 აპრილს დასტოვა მემარცხენე პარტია, მშრომელთა ჯგუფი, 7 მაისს სათათბიროს სხდომას დაესწრო და ამიტომ ყოველნაირ სასჯელისაგან განთავისუფლებულ უნდა იქნას. მღვდელი ბრილიანტოვი მიტროპოლიტთან არ გამოცხადებულა, არავითარი განმარტება არ წარმოუდგენია თუ რად არ დაესწრო 7 მაისს სათათბიროს სხდომას, არ უარუყვია ს.-რევოლიუციონურ პარტიაში თავისი წევრობა; ყველა ჩამოთვლილ მიზეზთა გამო, როგორც ურჩი მღვდელი იგი უნდა გასამართლებულ იქმნას ადგილობრივ საეპარქიო მთავრობის მიერ.

მღვდლებმა ტიხვინსკიმ, არხიპოვმა და კოლოკოლნიკოვმა წერილობითი განმარტება წარუდგინეს მიტროპოლიტს, რომლიდან სჩანს, რომ ისინი განზრახ არ დასწრებიან 7 მაისს სათათბიროს სხდომას, როცა მსჯელობა იყო ხელმწიფის წინააღმდეგ შეთქმულების შესახებ დაუსწრებლობა წინდაწინვე გადაწყდა მშრომელთა ჯგუფის და გლეხთა კავშირის წარმომადგენელთა კრებაზე. ამნაირად ბრალდება ხსენებულ მღვდლების წინააღმდეგ ამ გარემოებით კიდევ უფრო მტკიცდება. ამასთანავე ხსენებული მღვდლები გადაჭრით აცხადებენ, რომ მშრომელთა პარტიას ეკუთვნიან, თავის აზრებსა და მიმართულებაზე ხელს არ აიღებენ და თავის ნებით მღვდლობას არ უარჰყოფენ. ყველა ჩამოთვლილ მიზეზთა გამო ხსენებული მღვდლები თავიანთ საეპარქიო უფროსთაგან უნდა იქნან გასამართლებულნი; ამასთანავე აეკრძალოს მღვდლებს ბრილიანტოვს, არხიპოვს და ტიხვინსკის მღვდელ-მსახურება.

სინოდში 19 მაისს თათბირი იყო დამნაშავე მღვდლების დასჯის შესახებ. აჰხადონ იმათ მღვდლობა თუ არა. გასჭრა მიტროპოლიტ ანტონის აზრმა,

რომელიც ამტკიცებდა, რომ მღვდლობის ამდა დამნაშავეებისათვის უმეტესი სასჯელია. საქართველოს ეგზარხოსმა და ეპისკოპოსებმა ნიკოლოზმა და ლეონიდმა [illegible] თავისი აზრი, [illegible] მხოლოდ მრევლს მოაშორონ [illegible] მღვდლები, სასტიკი ზომები კი შემდეგისათვის გადავდოთო.

21 მაისს მეორე თათბირზე გამოირკვა სინოდის წევრთა შემდეგი სამი მოსაზრება: 1) სასტიკი ზომების წინააღმდეგი; 2) უფლებრივი, ეს იგი საეკლესიო კანონების ძალით დამნაშავეთა დასჯა და 3) პოლიტიკური—სასტიკი ზომების საჭიროება. უმრავლესობა სინოდისა სასტიკ ზომებს მიემხრო.

ორენბურგის მუფთი. სინოდის მიერ დეპუტატ მღვდლების დევნამ მაჰმადიანთა სამღვდელოებაც დააფრთხო და [illegible]. რუსეთის გაზეთების ცნობით მაჰმადიანთა უფროსმა სამღვდელო პირმა ორენბურგის მუფთიმ შეკითხვით მიმართა სათათბიროში დეპუტატ მოლლებს—[illegible] და [illegible] იმის შესახებ, თუ რომელ პოლიტიკურ პარტიას ეკუთვნიან ისინი. „თუ მემარცხენეებს ეკუთვნით, გიბრძანებთ დაუყონებლივ დატოვოთ ის პარტიაო", დასძენს დიდებული მუფთი. [illegible] რომელიც მემარცხენეთა [illegible] ფრაქციას ეკუთვნიან.

ახალი ამბავი

✦ **ტფ. საშუა ხმოს. არჩევა.** 27 მაისს „ტფ. [illegible]" საზოგადო სადგომში მოხდა არჩევნები ტფ. საშუა ხმოსნებისა. ამ დღეს არჩევნებში მონაწილეობა მიიღეს 1, 2, 3 და 5 სამოქალაქო ნაწილის ამომრჩევლებმა. არჩევნებს [illegible] 900 ამომრჩევლიდან გამოცხადდა 120 კაციღა. ხმოსნებზე დასახელდა 69 კაცი. აქედან 31 სომეხი იყო, 19 რუსი, 16 ქართველი, 2 გერმანელი და ერთი ებრაელი. ხმოსნებად ამორჩეულ იქნენ: [illegible] (71 თეთრი, 49 შავი), [illegible] (73—47), [illegible] (84—37), [illegible] (83—37), [illegible] (66—56), [illegible] (78—49), [illegible] (70—56), [illegible] (63—58), [illegible] (66—55), [illegible] (70—52), [illegible] (65—56), [illegible] (69—52), [illegible] (77—46), [illegible] (77—52), [illegible] (71—51), [illegible] (71—50), [illegible] (95—27), [illegible] (91—32), [illegible] (74—48), [illegible] (64—57), [illegible] (104—28), [illegible] დაგოვი გრ. გრ. (80—42), ენფიანჯიანცი ტიგ. ამბ. (77—45). ამ რიგად, არჩეულ იქმნა 22 ხმოსანი. აქედან სომეხი 15-ია, ქართველი—3, რუსი—3 და გერმანელი—1. სულ პირველ ამ საარჩევნო უბანში ასარჩევი იყო 32 ხმოსანი. ასარჩევია 10 ხმოსანი, რისთვისაც დამატებითი არჩევნები მოხდება.

✦ **ღარიბ მოსწავლეთა დამხმარებელი საზოგადოება.** 26 მაისს, საღამოს სხდომაზე, ღარიბ მოსწავლეთა დამხმარებელმა საზოგადოებამ დაამთავრა ხარჯთ-აღრიცხვის განხილვა. 15,777 მან. გადაიდო პანსიონისთვის. მეტად უნუგეშო მდგომარეობაში ყოფილა საზოგადოების სკრის მამული. შარშან კრებამ კომისიას დაავალა სკრის მამულის დათვალიერება და მოხსენების შედგენა. კომისიის თავმჯდომარემ ბ-ნმა ვ. რცხილაძემ მეტად სამწუხარო სურათი გადაუშალა კრებას ამ მამულის შესახებ. აღმოჩნდა, რომ ძვირფასი მამული, სადაც ვენახებია, წისქვილი, ბაღი, ტყე სათიბი და სახლი—ასეთი მამული თურმე სულ გავერანებულია. სახლებისა და წისქვილისა მარტო კედლებიღა დარჩენილა; ვენახი, როგორც ძველი, ისე ახალი ამერიკულ ვაზით გაშენებული, ისე აოხრებულა, რომ საჭიროა ხელ-მეორედ გაშენება. ხეხილეულობა აღარსად სჩანს და სხვა. კომისიის მოსაზრების თანახმად, გამგე კომიტეტს დაუდგენია, თუმცა მამული ასეთ სამწუხარო მდგომარეობაშია, მაგრამ საზოგადოებამ იგი მაინც უნდა შეინარჩუნოს, რადგან შემდეგში იგი დაუფასებელი იქნება.

კრებამ შეიწყნარა ეს აზრი. კამათი გამოიწვია მოხსენებამ გიმნაზიის შენობისთვის 2000,700 მან. გადადების შესახებ. შენობაზე დღემდე დახარჯულა 493,182 მან 85 კაპ. კომიტეტის აზრით, უნდა ეთხოვოს თავად-აზნაურობას, ყოველ წლობით გადასდოს წვრილ-წვრილად ფული და კომიტეტი შენობას 1912 წლამდე დაამთავრებს, ხოლო ვალებს მოიშორებს 1919 წლამდე. კომიტეტის გეგმის წინაამდეგი იყო ნ. ზ. ცხვედაძე, რომელმაც განაცხადა, სახლი უსათუოდ ერთს წელიწადში უნდა დავამთავროთო. ჩვენ ფული ვთხოვოთ თავადაზნაურობას და როგორ დაიხარჯება, ამაზე შემდეგ მოვილაპარაკოთო. კრებამ დაადგინა, აღძრას შუამდგომლობა თავად-აზნაურობის წინაშე, გადარიხადოს შენობის დასამთავრებლად საჭირო ფული. გაგრძელება კრებისა მოხდება დღეს, 29 მაისს, საღამოს 7 საათზე, ს.-აზნაურო სააღ-ილმამულო ბანკის სადგომში.

✦ **ტფ გენ-გუბერნატორის განკარგულებანი.** ვიტსკის გუბერნიაში სამის წლით იგზავნებიან: ტფილისის სხვა და სხვა რესტორანის მოსამსახურენი რაჟდენ დოლიძე, ვასილ ურუნბეგოვი, მიხეილ კაჭარავა და მოსე არეშიძე; სარდაფის მუშები ალექსი ნატროშვილი, ნიკოლოზ ჯოხაძე, „ძმობის" კომისიონერი მაქსიმ გაყენია, ბუჰღალტერი სივ რაზმაძე, შეშის საწყობის გამგე ცინცაძე, მინა მახარაშვილი, ტრამვაის საბეითლო ფერშალი სიმონ მეგრელიშვილი და ანასტასია გიგიბერია. ამათ აბრალებენ ყრილობის მოხდენას გიგიბერიის ბინაზე, სადაც, პოლიციის ცნობებით, უნახავთ არა ლეგალური ლიტერატურა და რევოლვერი, ტფ. საგ.-გუბერნატორიდან იგზავნებიან: ს. ვეჩერკოვსკი და ბ. გაზაროვი.

✦ **დეპუტატების გაჩხრეკა.** პეტერბურგიდან დეპეშით აცნობებენ „რუს. სლ."-ს, რომ 22 მაისს დაბრუნდნენ ლონდონიდან პეტერბურგს სოც.-დემოკ. ფრაქციის წევრები—ჯაფარიძე, ჯუღელი და კანდელაკი. როცა პეტერბურგში ფინლიანდიის რკინის გზის სადგურზე ვაგონიდან გადმოსულან, დეპუტატები ჟანდარმთა განყოფილებაში წაუყვანიათ, სადაც სამი საათის განმავლობაში უჩხრეკიათ და არავითარი ყურადღება არ მიუქცევიათ იმათ პროტესტისთვის. ამ საქმის შესახებ სათათბიროში შეკითხვას შეიტანას აპირებენ. ჩხრეკის დროს ჟანდარმებს არაფერი არ აღმოუჩენიათ.

✦ **პოლიციელების ჩხუბი.** 27 მაისს, ნაშუადღევის 3 საათზე, კანონირის ქუჩაზე გოროდოვოით ნამყოფმა ნიკოლოზ ლუნინმა განიზრახა გოროდოვოის ო. სკრიტასთვის თოფის წართმევა. ლუნინმა წააქცია სკრიტა, მაგრამ ეს უკანასკნელი წამოხტა, ესროლა თოფი და ლუნინი სასიკვდილოდ დასჭრა.

✦ **თავად-აზნაურთა კრება.** 27 მაისს მოხდა საგანგებო კრება ტფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა. კრება მოისმინა პასუხი ხელმწიფესთან გაგზავნილ დეპეშისა. თავმჯდომარემ თ. ვ. ბაგრატიონ-დავითაშვილმა აცნობა კრებას, რომ ზოგიერთ საგნის შესახებ მოხსენებანი მზად არ არის და კრება შემდეგ კვირისათვის გადაიდებაო. რადგან საკითხი საღნაღის საქალებო პროგიმნაზიის შესახებ საჩქარო იყო, კრებამ განიხილა იგი. თ. ვ. ა. ჯორჯაძემ აცნობა კრებას, დამავალეს ვთხოვო კრებას, აღძრას შუამდგომლობა აღნიშნულ პროგიმნაზიის გიმნაზიად გადაკეთების შესახებ. კრებამ აირჩია განსაკუთრებული კომისია 5 კაცისაგან და დაავალა დასაბუთებულ მოხსენების შედგენა.

✦ **დაპატიმრება.** 27 მაისს გაჩხრიკეს და დააპატიმრეს ოდესის უნივერსიტეტის სტუდენტი ვსევოლოდ სავილევი. ამ დღეებში საველიევის საქმე პალატამ განიხილა. ჰბრალდებოდა პოლიცმეისტრად ნამყოფის მარტინოვის მოკვლის განზრახვა.

✦ **ფილარმ. საზოგადოების კრება.** 31 მაისისთვის ტფ. სასოფლო-სამეურნეო ბანკის სადგომში დანიშნულია საზოგადო კრება ქართულ ფილარმონიულ საზოგადოებისა.

✦ **მკვლელობა.** 27 მაისს ვერის ბაღებიდან დაბრუნებულან თავ. გიორგი მ. ამირაჯიბი და თ ვ. გ. შალიკაშვილი. ჯვართან დახვედრია ვიღაც ორი კაცი, უსროლიათ რევოლვერი და შალიკაშვილი მოუკლავთ. მიზეზი მკვლელობისა და მკვლელის ვინაობა ვერ გაუგიათ.

✦ მოგვივიდა საყმაწვილო ჟურნალის „ნაკადულის" ორი ნომერი—მეხუთე (მოზრდილთათვის) და მეათე (მცირე წლოვანთათვის). შინაარსი პირველ ნომრისა: სოფ. გ—ძისა; „დმობიერად მოწადინე და ირმის გონიერება" ვაჟა-ფშაველასი; „საფვირი", თარგ. ელენე ბრთძელიძისა; „გაზაფხული", ლექსი ალ. რუხაძისა; „ბუერა", თარგ. თ. ფალავანდიშვილისა; „სამი მოძმე", იგივე ალ. მირიანაშვილისა; „მზითვის ლანგრი", თარგმ. ვაჟა-ფშაველასი; „რობერტ ოუენი", ლ. ელიავასი; „როსტომ მეფე", დ. კარიჭაშვილისა; „საფრანგეთის ისტორიიდან", ა. მ—ძისა; „ადამიანების და ცხოველების ენა", ი. მოსეშვილისა; „ჭაერის დამორჩილება", ი. ს—ძისა; გასართობი, ანდაზები და გამოცანები.

შინაარსი მეორე ნომრისა: „მელია და კაკაბი", ლექსი ბაჩანასი; „დრუტუნას ნაამბობი", გიორგისა; „მურა და ნუცა", დოდა დუმბაძისა; „ვირის თავგადასავალი", თარგ. ნ. ყიფიანისა; „წყალზედ აღმოცენებული ხახვი", ი. მაჭავარიანისა; „ლაქა", თარგ. ა. ამილახვარისა; ნარევი.

✦ 27 მაისს საღამოთი ნაძალადევს ზემოდ, გუკის ტყეში, დიდ ძალი ხალხი ავიდა. ხალხში გაერია ორი ვიღაც და მოინდომეს ხალხის შეშინება. ამ უცნობებმა განზრახვას მიაღწიეს. მივიდნენ ტყეში და რევოლვერი დასცალეს. ხალხი დაიმალა.

✦ ტფ. ქალაქის გამგეობამ 1300 მან. გადასდო ტფილისის სახელოსნო სასწავლებლის მოსწავლეების პეტერბურგში საექსკურსიოდ გასაგზავნად.

✦ 27 მაის ბინის გამოცვლის დროს კნ. ლ. მაჩაბელს მოპარეს 835 მან. ნივთები.

✦ 27 მაისს ღვინის სმის დროს ჩხუბი მოუვიდათ სათევე მოედანზე ასატურ მოსესოვსა და გევარგიზ იუხანს. მოსესოვმა ისე ძლიერ დასჭრა იუხანი, რომ იგი ცოტას ხანს შემდეგ გადაიცვალა მიხეილის საავ დმყოფოში.

✦ 26 მაისს რიყეზედ თიონეთის მაზრის მცხოვრებს იოსებ წიკლაურს წამოსწევია ტრამვაის ვაგონ და ფეხი გადუჭრია. დასახიჩრებული წიკლაური მიხეილის საავადმყოფოში გაგზავნეს.

✦ 22 მაისს მოსკოვის ქუჩაზე მოვაჭრეს ივანე ტოლიკაბეს შეუვარდა 5 შეიარაღებული კაცი. მოსთხოვეს ფული. წაიღეს 8 მანეთი. რიყის ქუჩაზედ ორმა უცნობმა მეეტლეს მიხეილ ბიბილაშვილს წაართვა 88 მან. და მიიმალა. 26 მაისს მახათის ქუჩაზედ 50 მანეთი წაართვეს ამ როვსა და ასონ ოღლის.

ქუთაისის ქრონიკა

✦ 25 მაისს ქუთაისში პოლიციამ დაატუსაღა მრეწველთა კრებაზე მოსული, სათათბიროს დეპუტატად ნამყოფი, ს. წერეთელი, რომელიც რამდენისამე ხნის შემდეგ გაანთავისუფლეს, მაგრამ ამასთან დაავალეს ზესტაფონში წასვლა და შორაპნის მაზრას [illegible] გამოცხადდება.

სატუსაღოდამ განთავისუფლებულ კ. ქარცივაძეს [illegible] ლვარ-გარედ წასვლა.

✦ 25 მაისს მოიღრუბლა და ნაშუადღევს წვიმა წამოვიდა, მაგრამ მალე შესწყდა. წვიმამ მიწის ზედა პირიც კი ვერ დაალბო. თუ ამით გათავდა საქმე, თესვა შეუძლებელი იქნება. ეს-კია, რომ ჰაერი ტანელი სიცხე განელდა. მცოდნე კაცთა აზრით, რათა სიმინდის თესვა შესაძლებელი გახდეს, საჭიროა სულ მცირე 2—3 დღე იწვიმოს.

✦ სტუდენტთა დამხმარებელ საზოგადოების კრებაზე 24 მაისს არჩეულ იქმნა გამგეობა და სარევიზიო კომისია გამგეობაში არჩეულ იქნენ ქ-ნნი როსტომაშვილისა, მათიკაშვილისა და ქორქაშვილისა; ბ-ნი დავით ნიჟარაძე, ექიმი ხეჩინოვი და მკურნალი; მღვდელი კოსტ. ნიკოლაძე და ხაზინადრად—ექიმი მატიუხოვი. სარევიზიო კომისიის წევრებად: ქ-ნი ეკატ. ნიკოლაძისა და მღვდ. მათიკაშვილი.

შავი-ქვის მრეწველთა მეცხრე კრება

25 მაისი.

ვიდრე კრების ანგარიშს შევუდგებოდე, მკითხველის ყურადღება მინდა მივაქციო იმ არაჩვეულობრივ მდგომარეობას, რომელიც გამოწვეულია ქართული ენის აკრძალვით კრებებზე. პირველ დღეს ზდანოვიჩმა რუსულ ენაზე წაიკითხა დასაბუთებული მოხსენება, მეორე დღეს ინჟინერმა სავიცკიმ სიტყვიერად მოახსენა კრებას წყლის გაყვანის საჭიროება მადნებთან. უმრავლესობას მეახედი თქმულისა ან წაკითხულისა არ გაუგიათ. არ ესმოდათ არაფერი არც კამათის დროს. საკითხს-კი ეს უმრავლესობა სწყვეტავს. ხშირად კენჭის ყრის დროსაც-კი ბევრმა არ იცის, რა უნდა გადასწყდეს. 25 მაისს თავმჯდომარეს სთხოვეს: ნება მოგვეცით თქვენ მიერ დაყენებული საკითხი ქართულად გადავთარგმნოთო. პირდაპირის პასუხის მაგივრად, მან კრება შესწყვიტა რამდენიმე წუთით, ვითომ მე ნუ გამაგონებთ ქართულს და უჩემოდ თუ გინდა ჩინურად ილაპარაკეთო. არ ვიცი რა ინსტრუქცია აქვს მიცემული თავმჯდომარეს, მაგრამ ამასკი ვიტყვი, ინსტრუქციის ავტორიც რომ ყოფილი კრებაზე, ისიც-კი შევიდოდა მრეწველთა მდგომარეობაში. ბ-ნი ჩენგერი ამ მხრით ულმობელია და გასაკვირველი უფრო ის არის, რომ კრებაც ემორჩილება. აღსანიშნავია ისიც, რომ პირველ კრების ოქმში მდივნის გულმავიწყობით თუ თავმჯდომარის განკარგულებით არ არის შეტანილი რამდენისამე მრეწველის წინადადება, რომ კრებაზე ქართული ენა აკრძალული არა ყოფილიყო.

25 მაისის კრება მოანდომეს პროგრამის მე-18 მუხლის განხილვას—წყლის გაყვანას მადნებთან. ინჟენერ სავიცკის მოხსენებიდან გამოირკვა, რომ შავი ქვის მუშაობამ და ამათ გამოწვეულმა ნიადაგის შერყევამ უმეტესი წილი წყაროებისა დააშრო. მუშებისათვის წყალი მოაქვთ

ფელეტონი

ჰენრიხ ჰეინე

იდეები *)

(თარგმანი გერმანულიდან)

Du sublime au ridicule il n'y a qu, un pas, Madame.**) სიცოცხლე ბედის წერის ძალამ ისე დაამძიმა, რომ ადამიანისთვის აუტანელი იქნებოდა, ცხოვრებაში რომ დიდებული და სასაცილო მოვლენანი ასე დაკავშირებული არ იყოს. ეს იციან ჩვენმა პოეტებმა. ადამიანის შერყეული ტვინის საზარელ სურათებს არისტოფანი მახვილობის მხიარულ სარკეში გვიჩვენებს; დიდებულ ტანჯვას მოაზრისას, რომელსაც თავისი არარაობა ესმის, გეთე მხოლოდ კუკების სათეატრო საუცხოო ლექსებით გამოთქმას ბედავს და მსოფლიო მწუხარებას, გულსაკლავ ჩივილს შექსპირი მასხარას პირით გამოთქვამს და თან იმის სამასხარო ჩაჩს ნაღვლიანად აქნევს.

ყველა ამათ დიდებულ პოეტ-შემოქმედს მიჰბაძეს, რომელიც თავის ათასმოქმედებიან მსოფლიო ტრაგედიაში უმაღლესად ოხუნჯობს, რასაც ყოველ დღე ნათლად ვხედავთ. როცა გმირები სცენიდან გადიან, კლოუნები და მასხრები შემოდიან თავიანთ ჩაჩებითა და სატყეპელებით ხელში. რევოლიუციის სისხლით მორწყულ სცენაზე, მეფეთა ბრძოლის შემდეგ, შემოგოგმანდებიან ხოლმე ლიპიანი ბურბინები და კანონად შეამოაქვთ თავიანთი ხავს-მოკიდებული, მტკნარი ოხუნჯობა, თავიანთი ნაზი სიტყვა პასუხი. ლამაზად მოთოხარიკობს ძველი მაღალი წოდება და ნელის ნაბიჯით დინჯად მოსდევენ იმათ ბერები სანთლებითა და კელაპტრებით ხელში. მსოფლიო ტრაგედიაში უმაღლეს ფათერაკსაც გაჰკვეთს ხოლმე ხანდისხან ოხუნჯობის სხივი. უიმედო, თავ-განწირული რესპუბლიკელი, სანამ ბრუტუსივით გულში ხანჯალს ჩაიცემდეს, ალბად ჯერ უსუნებს, კუპატის დასაჭრელად ხომ არავის უხმარიაო. გარდა ამისა ჩვენ თვალ-უწვდენელ მსოფლიო სცენაზედაც საქმე სწორედ ისეა მოწყობილი, როგორც ჩვენი საცოდავი თეატრის სცენაზე ვხედავთ: აქაც გამოდიან მთვრალი, გალექილი გმირები, მეფეები, რომელთაც თავიანთი როლები არ ახსოვთ; ამ სცენაზედაც ზოგჯერ კულისები ჰაერში ჩამოკიდული რჩება. ზოგჯერ სუფლიორი ხმა-მაღლა ყვირილიც გვესმის; აქაც ვხედავთ მოთამაშე ქალებს, რომელთაც თავისი კანჭების პოზიით ხალხი აღტაცებაში მოჰყავთ; იმათი კაბები ნამდვილ თვალ-მარგალიტებით შემკულ კაბებსავით ბრწყინავენ... და ამ დროს მაღლა ცაზე პირველ რიგში საყვარელი ანგელოზები სხედან და ჩვენ, დაბლა მოთამაშეებს, ლორნეტებით დაგვცქერიან; ვინ იცის, რამდენ ხანს უნდა გასძლოს კიდევ ამ თეატრმა, სადაც ზოგს მეტად დიდი ჯამაგირი ხვდება, ზოგს კი სულ მცირე და ყველანი კი ერთობ საძაგლად თამაშობენ.

Du sublime au ridicule il n'y a qu, un pas, Madame! ჩემ ნაწერს რომ ვაბოლოებდი და Le çrand'-ის სიკვდილს მოგითხრობდით, აგრეთვე იმასაც, თუ როგორ სვინიდისიერად ავასრულე მე იმის თვალებში აღბეჭდილი Testamentum militare,*) უეცრად ჩემი ოთახის კარებზე ვიღაცამ დაარაკუნა, შემოვიდა ერთი საწყალი დედაბერი და მეგობრულად მკითხა, ექიმი ხომ არ ბრძანდებით; გახლავარ მეთქი, რომ უთხარი, მთხოვა, სახლში წამომყევი და ჩემს ქმარს ფეხზე ხოკოები ამოსჭერიო.

XII

გერმანელი ცენზორები . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. სულელები . . .

. . . .

. . . .

. . . .

XIII

ქალბატონო! ლედას, ჯერ კიდევ დაკრუხებული რო იყო, კურტუმ ქვეშ მთელი ტროას ომი ჰქონდა ამოფარებული, და პრიამოსის დიდებულ ტირილს თქვენ თავის დღეში ვერ გაიგებთ, პირველად გედის კვერცხების ძველ ამბავს თუ არ შეიტყობთ, ამიტომ ნუ იწყენთ, საგანს რომ დავშორდები ხოლმე. ყველა ჩემ ნაწერში ერთი სტრიქონიც არ მოიძებნება, რომ საგანს არ შეეხებოდეს. მოკლედ ვწერ, სიჭარბე ჭირივით მეჯავრება, ზოგჯერ საჭირო საგნებსაც გვერდს უქცევ: მაგალითად ჯერ-ჯერობით ხომ ხეირიანი ციტატიც არ მომიყვანია სხვების ნაწერებიდან; მსოფლიო მწერლების შესახებ კი არ მოგახსენებთ, უბრალო მწერლებზე ვლაპარაკობ. ახალ და ძველ წიგნებიდან ადგილების მოყვანა ხომ უმაღლესი სიამოვნებაა ახალგაზდა ავტორისათვის: ორიოდე წყვილი ღრმა, ჰკვიანური ციტატი ადამიანს დაამშვენებს ხოლმე. არ იფიქროთ კი, ქალბატონო, რომ მე წიგნების სათაურებთან ნაცნობობას ვიყო მოკლებული; ეგეც რომ არ იყოს, იმ გენიოსების ოინებიც ვიცი, ტკბილი კვერიდან ნუშისა და სასკოლო რვეულებიდან ციტატების ამოკენკა რომ იციან. გაჭირვების დროს შემიძლია ჩემ ნასწავლ მეგობრებისაგან ვისესხო ციტატების მთელი წყება. ბერლინში ჩემი მეგობარი გ. ციტატების ნამდვილი პატარა როთშილდია და სიამოვნებით თუ გინდ ერთ მილიონსაც ასესხებს; თითონ თუ არ დაურჩა, ადვილად შეუძლია კოსმოპოლიტურ ნიჭის მქონე სხვა ბანკირს გამოართვას.—მართლა, ქალბატონო, სამ პროცენტიანი ბექსები ჩამოქვეითდენ და ხუთ პროცენტიან ჰეგელების ფასმა აიწია. მაგრამ ახლა მე სესხი არ მჭირდება, კარგი ქონების ადამიანი გახლავარ, შემიძლია ყოველ წელს ათასობით ჩემი საკუთარი ციტატები ვყლაპო; ის ხერხიც მოვიგონე, ყალბი ციტატი ნამდვილის მაგიერ როგორ უნდა გაასაღოს ადამიანმა. ვინმე მდიდარი, დიდი მეცნიერი, მაგალითად მიხეილ ბერი, ჩემგან ამ საიდუმლოს ყიდვას თუ ისურვებს, სიამოვნებით დაუთმობ 19,000 ნაღდ თალერად; თუ სურს—შემევაჭროს. ერთი რამ კიდევ მოვიგონე, რასაც აღარ დავმალავ, უფასოდ გავამხელ მწერლობის საკეთილდღეოდ.

ჰკუაზე ახლო იქნება, ბუნდოვანი ავტორები ციტატებში მათ-მათი სახლების ნომრებით რომ მოვიხსენიოთ ხოლმე.

ამ გულ-კეთილ ხალხისა და ცუდ მუსიკოსების, ამ ბუნდოვან ავტორებს იმათ კარგა ხანია გამქრალ წიგნაკებიდან ერთი ცალი ყოველთვის შერჩებათ ხოლმე და ამ წიგნაკის ნახვა თუ ისურვეთ, ავტორის სახლის ნომერიც უნდა იცოდეთ. ვთქვათ, მაგალითად, სპიტტას „ხელოსანთა საგალობელის" ციტატში მოქცევა თუ მოინდა, როგორ უნდა მიაგნოთ ამ წიგნს, ძვირფასო ქალბატონო? და ასე თუ ვიტყვი—

იხ. პ. სპიტტას თხზულება—„ხელოსანთა საგალობელი", ლინებურგი, ლეინერის ქუჩა, № 2, მარჯვნით მოსახვევში.

მაშინ შეგიძლიანთ, ქალბატონო, თუ გაირჯებით, ამ წიგნს მიაგნოთ; მაგრამ შრომად კი არ ღირს.

ამას გარდა, ქალბატონო, თქვენ სრულებით ვერ წარმოიდგენთ, რა ნაირად შეჯავრება მე ციტატები; ყველგან შემ-

*) იხ. „ისარი" № 107

**) დიდებულსა და სასაცილოს შუა ერთი ფეხის გადადგმაა, ქალბატონო, მთარგ.

*) სამხედრო ანდერძი. მთარგ.

2—3 ვერსის სიშორიდან. თითო ცხენის საპანეში, რაცა 8—10 ვედრო წყალი იქნება, 60 კაპეიკს აძლევენ. თითო ვედრა ჯდება 6—7 კაპეიკად. ინჟინერ საზიცკის დაუთვალიერებია სამრეწველო რაიონის წყაროები. იმის აზრით წყლის გამოყვანა ყველგან დაჯდება არა ნაკლებ 90,000 მანეთისა. ვიდრე ასეთს ხარჯს გაიღებდეს მრეწველთა კრება, საჭიროა დროებით ვისარგებლოთ წყაროებით, აუზები მოვაწყოთ, რომ ღამე ნადენი წყალი შევინახოთ დღე სახმარებლათაო. საქმის გამოსაკვლევად და იმის გასაგებად, თუ რა დაჯდება წყლის გაყვანა მადნებში, ერთ ხანად 2000 მანეთი უნდა გადიდოსო.

ს. ქვარიანისა, ბარ. მოსეშვილის და სხვათა აზრით უნდა აირჩეს კომისია ამ საქმის შესასწავლად კრებისთვის მოხსენების წარსადგენად. სხვების აზრით კომისიას აღმასრულებელი ფუნქცია უნდა მიეცეს. დ. ბაქრაძის აზრით, უნდა მოეთხოვოს სამინისტროს რკინის გზის «გადასახადიდან» გადაიდოს ფული.

მ. ზდანოვიჩმა საეჭვოდ ჩასთვალა, რომ სამინისტრომ ფული მისცეს მრეწველებს ტარიფიდგან. წყლის გაყვანის დაკავშირება ბაქრაძის მიერ წამოყენებულ საკითხთან საქმის დამარხვის მომასწავებელი იქნებაო. ამასთან ზდანოვიჩმა, აღნიშნა-რა ის გარემოება, რომ მრეწველთა კრებას ასი და ორასი ათასი მანეთის გაღება არ შეუძლიან, ის აზრი გამოსთქვა, რომ დროებით გამოყვანილ წყალზე ფასი დაწესდეს; შესაძლებელი იქნება ან ნასესხები ფულით გავიყვანოთ წყალი, ან თავის ხარჯით იკისრებს ვინმე საქმის მოწყობას.

კამათი დიდხანს გაგრძელდა. ერთი და იგივე ორატორი ერთსა და იმავე აზრს რამდენჯერმე იმეორებდა, როგორც ეს ჩვეულებად აქვთ ჩვენ პირწყლიან მოლაპარაკეთ, ბოლოს თავმჯდომარემ საკითხი დააყენა და კენჭი უყარა, მაგრამ გამოირკვა, რომ უმრავლესობას ვერ გაეგო თავმჯდომარის მიერ დაყენებული საკითხი რუსულ ენაზე. მოსთხოვეს თავმჯდომარეს, ნება მიეცა, რომ ქართულად გადაეთარგმნათ საკითხი. თავმჯდომარემ კრება შესწყვიტა და სთქვა, მოილაპარაკეთ და შეთანხმდითო. კვლავ უყარა კენჭი და კვლავ გამოირკვა, რომ ვინ რას აძლევდა ხმას, თითონაც არ იცოდა. კრებას აუხსნეს, რაში იყო საქმე და ბოლოს ერთხმად გადასწყდა კომისის არჩევა, ამ კომისიამ უნდა შეისწავლოს წყლის გაყვანის საქმე მადნებში და თავისი მოხსენება წარუდგინოს კრებას; თუ ამას ვერ მოასწრებს, შრომა კრების შემდეგ უნდა განაგრძოს, ხოლო საქმის განხორციელება საბჭოს საქმე იქნება.

კრება გადაიდო 26 მაისისთვის.

26 მაისი

წაიკითხეს წინა კრების ოქმი. ოქმი დამტკიცდა ზდანოვიჩის მიერ შეტანილ ცვლილებით, რომ წყლის გაყვანის საქმისთვის ამორჩეულმა კომისიამ, თუ მოასწრო, მიმდინარე კრებას უნდა წარუდგინოს მოხსენება, თუ არა, უნდა განაგრძოს მოღვაწეობა. კომისიის წევრთა არჩევა გადაიდო შემდეგისთვის.

სასტატისტიკო ბიუროს გამგემ ბ-ნმა სერაფიონ მიქამემ წაიკითხა სტატისტიკური ცნობები 1905—1906 წლებისა. აღვნიშნავთ მარტო იმას, რომ ამ ცნობებით 1906 წლის განმავლობაში მოთხოვნილება შავი ქვისა დიდი იყო და ჭიათურა ვერ აკმაყოფილებდა ამ მოთხოვნილებას; ამასთან ერთად იმატა, როგორც მრეწველთა რიცხვმა (178 გაცდიდგან 1900 წელს, 276 კ. 1006 წ.), ისე შავი ქვის დამუშავებამ. 20 წლის განმავლობაში გაუტანიათ 294 მილიონი ფუთი, ანუ ორთაშუა რიცხვით წელიწადში 14.700.000 ფუთი. ყველაზე მეტი მადანი ამოდის სოფ. მღვიმევში, მერე სედა რვანში, შუქრუთში, პერევისში, რვანში და სხვაგან.

რვა საათის სამუშაო დღის დაწესებას 1904 და 1905 წლების განმავლობაში დიდად უმოქმედნია თითო მუშის წარმოებაზე. როგორც ცნობებიდანა სჩანს, ნაზევარი ვერც-კი გაუკეთებიათ იმისა, რასაც წინად აკეთებდნენ, სამაგიეროდ 1906 წლის განმავლობაში, თუმცა ისევე 8 საათის სამუშაო დღე იყო, იმდენი დაუმუშავებია, რასაც წინად ამუშავებდნენ, ასე რომ დროს შემცირებას მუშის წარმოების რაოდენობაზე ვერ უმოქმედნია. ეს გარემოება სიამოვნებით აღნიშნა კიტა აბაშიძემ.

ზდანოვიჩმა გააფრთხილა მრეწველნი, რომ ბრაზილიამ და ინდოეთმა შავი ქვის მუშაობა განაახლეს, ეხლანდელი მდგომარეობა წარმოებისა მუდმივი არ არის და მოსალოდნელია ფასმა დაიწიოსო. ყოველივე ეს მხედველობაში იქნა მიღებული.

გადავიდნენ პროგრამის მე-11 მუხლზე. 23 მრეწველმა ითხოვა რომ ჭიათურაში გიმნაზია დაარსდეს. სთქვეს, ცოტანი ვართო და დავიცადოთ იმ დრომდე, ვიდრე საკმაო რიცხვი წევრებისა შეიკრიბებაო.

კრება გადაიდო 28 მაისისათვის.

ჩონ.ი თავსგადასავალი პარსეთიდან საქართველოსაკენ მოგზაურობის დროს

(დასასრული *)

ჩონა ვიყავით ოთხი ფურგუნის მოგზაურები. სუნივ იმ სადგურჩი ვართ. მე იმ ხალხს ვსინჯავდი, მინდოდა ჩონი გულის ამხანაგი მემენახვა, რადგანაც ყველას კაცი ვერ ენდობის. იქ ჩონ ერთი კაცი შავნიშნეთ, კარგა მომივიდა თვალჩიგა. თანაც ჰყავდა ორი შვილი, რომელნიც მიჰყავდა სტამბოლჩი სასწავლოდ. იმ ჩონთან ახლო ალაგი ვუჩენე დამჯდარიყო. ისიც, მახლობელი, თავის შვილებით დაჯდა. როდესაც ლაპარაკი დაიწყო, ცოტა ნაწავლი იყო. იმისი სახელი მირზა ალია, თეირანელი. ოთხი ფურგუნი რო მოგახსენეთყე, ერთჩი ისხდეს რვა სალდათი, რომელნიც ორ წლის ვადაზე ყოფილან შირაზჩი და ეხლა მიდიან თავიანთ სახლჩი. იმ დღეს ფურგუნები გიან მივიდეს სადგურჩი. ჩამოხდით. როდესაც გვინდოდა ჩონი ბარგი სადგურჩი შოგოტანა, მედუქნემ გვითხრა, კაცზე ორი მანეთი ქირა უნდა მაიცეთ, ვისაც ეზარება ნუ შამუვაო. ეხლა გარეთაც სიცივე, წვიმა, შემოდგომის ღამეებია, სხვა ალაგიც არ არის კაცმა მიმართოს, დაღლილი ხალხი ვართ, უნდა მივცეთ და მადლობაც ვუთხრათ. შავედით, დავლაგდით, მედუქნე იფიცავს: დიდ იჯარას მართმევენ დუქნისას, ჩემ ბრალი არ არის ეს თქენ ფულის გამორთმაო. იმ ღამეს იმ სალდათებმა ათასი შულლით თითო მანეთები მედუქნეს მისცეს. ჩონაც ის ღამე, როგორც იყო, გავათენეთ.

სულ ემნაირად მოვდივართ. მოვედით იქ, საიდანაც ერთ დღე გოვლო ყაზვინის ქალაქამდინ. ერთი სადგურია სახელით ყალასულეიმანი. ცოტა დაშორებით არის სოფელი. იმ სადგურჩი შასლის დროს მედუქნე მოგოგება და სხოებსავით ალაგის ქირა გვთხოვა. ჩონაც მიჩვეულები ვიყნევით, დავყაბულდით, გარდა იმ სალდათებისა, რომელთაც პასუხიც არ გასცეს და შამოვიდნენ სადგურჩი. ერთი ოთახიც ამათ დაიჭირეს. როდისაც ჩონ ხუთნი ვახშამზე ვისხედით (ორნი ჩონ და ის ამხანაგი თავის შვილებით), მოვიდა მედუქნე მაითხოვა ოთახის ქირა. ჩონაც მივეცით და სუფრაზედ დავპატიჟეთ. იმან მადლობა სთქვა და გავიდა. ახლა შავიდა სხვა და სხვა ოთახებჩი და ფული გამართოყე. რიგი მიეღგათ სალდათებს. იმათ რომ ფული მაჰთხოვაყე, გინება შამოუთვალეს. იმანაც შეაგინაყე. წამოუცვივდნენ სალდათები მედუქნეს და სამგან ხანჯრით თავი გაუჩეხეს. კაცი წაიქცა. ერთი მედუქნე გაიქცა სოფელჩი საშინელი ღრიალით არიქა მგზავრებმა დოგხოცნესო. იმ დროს ოცამდი შეარაღებული კაცი იმ სოფლიდგან გამოცვივდა, სუნივ გაბრაზინებულნი, სუნივ ჯულს და ღმერთს იგინებოდნენ. შამოვიდეს პირდაპირ ჩონი ოთახისა. როდისაც ის დაჭრილი კაცნი ნახეს, უფრო გაბრაზდეს. დაგვაყარეს თოფები, ჩონ მევეფარენით კედელს, ოთახის კარიდან რვამდი ტყვია შემოვიდა, რომელმაც ჩონი ამხანაგის სამოვარი დახრიტა. იმ კაცის ბავშვებს ყივილ-ხივილი ჩოუბათყე, რომ ყურჩიხმა არა ვქრდების. ერთი მედუქნე მოვიდა, უთხარყე—უდანაშავენი, გარდა ამ სალდათებისაო. მობრუნდეს იმით ოთახისაყე. საშინელი ხა დააყენეს იმით ცემისა. ცოტა ხნის შემდეგ ჩონაც გავედით შუაკაცობისა და გაშველებისათვის, მაგრამ იმ დროს ყველას თავისი ძალა დეცადა. როდისაც გაშველდნენ, იმ სალდათებისა ოთხი კაცი დაჭრილიყო. ერთი მედუქნე მოვიდა ჩონთან და გვთხოვა: მოდით შოგვარიგენითო. თურმე ეშინოდა, რომ დილას იმ სალდათებმა ქალაქ ყაზვინჩე გერენალთან არ უჩივლონ. ჩონაც ვითომ შოვარიგენითყე; საქმე იგრე მოვახდინეთ, რო მედუქნემ ათი თუმანი მისცაყე იმ დაჭრილებს. შუვალამეს ჩონ იმ არემარეს მოშორდით და იმათ კი არ ვიცით, რა ქნეს.

იმ დღეს მივედით ყაზვინჩი, რომელიც არის ლამაზი მოზდო ქალაქი. ერთ სასტუმროჩი დავბინავდით. იმ დღეს მოვიარე ბაზრები, სულ მინგრეულ-მონგრეული-ყო, ჰუჭყიანი ტალახიანი. კაცი ერთ საათს თუ იმ ბაზარჩი ცვლიდა, ქუდიდან ფეხსაცმელამდი ტალახჩი მოილურტებოდა. თუმც ბ:იოო დუქანი ან მაღაზია სუფთა იპოვება, ისიც პარსელისა არ არის—ან სომეხი ან რუსი ან ინგლისელისა. საღამოს ჩონ სასტუმროჩი შამოვიდა რამდენიმე კაცი, ნაცნობი ბახტიარეზისგან მოსული. ესენი არიან თეირანიდგან გამოგზავნილნი ყაზვინჩი საქმისათვის. როდესაც ერთმანეთი ვნახეთ, იმათ ძალიან გავუხარდათყე. ისინი დიდი ხანია თავიანთ სახლს დაშორებულან. ერთი ცოტა ამბები ერთმანეთს უთხარით. იმ ღამეს ის ქურთები ჩონთან დარჩეს; ერთი წერილიც იმათ მივეცითყე, რომ თავიანთ წერილებთან გეეგზავნათყე, მეორე დღეს ვისაც რაღა საგზაური ნასყიდი ჰქონდა, დაამზადეს და მესამე დღეს ყაზვინსაყე გამოვედით. ზოგი მგზავრი ყაზვინჩი დარჩა და იმათ მაგიერ სხონი ჩამჯდარიყნეს, მიდიოდეს რეშტჩი იმ ჩონ ფურგუნჩი ხუთნი ვისხედით. ერთი ის, რომელიც წინ მოგახსენეთყე, თვისი შვილებით. ყაზვინის დაშორებით იმ კაცმა ამაიღო ორი ბოთლი არაყი, დაასხა ჰიქოჩი და მომაწოდა. მე ვუთხარ, გმადლობთ, არა დავლევ მეთქი. ძალიან დემეკიდა, ახლა ყოლომრეზას. ვუთხარით სიცხვა და არ შეგვიძლიანო. ბოლოს თითონ და მეფურგუნემ დაიწყეს სმა. შუვა დღეა, თბილი მზე. ცოტა ხნის შემდეგ მსმელნი დათრეს. ის ამხანაგი მევბნების: ნება მაქვს ფურგუნიდგან ჩასლისაო. ვუთხარ: ფრთხილად მეთქი. მეფურგუნემ ცხენები შაინახა, ის კაციც მივიდა ფურგუნის წინ და ერთბაშად გარდახტა იმ ცხენების ფეხების შუა. ცხენები დაფრთხეს და იმ მეფურგუნემაც გარდიხარხა და ცხენებს დასჰხა. ცხენებიც გაიქცნენ, კაცი მაჰყვა ფურგუნის ქვეშ. როდისაც ცხენები შავინახეთ, და ვუკან მივიხედეთ, ის კაცი, როგორც ქათამს თავი მოსჭრა, ისე ფორთხალებდა. გადმოვხტით, ვნახეთ—ორგან ფეხი მოჰტეხიყო, ერთი კოჭთან და ერთიც მუხლის თავზე. ავაყენეთ, სისხლი გასდიოდა. როგორც იყო ფეხი შოვხუვეთ, შავდევით ფურგუნზე. იმ დროს რა ყივილ-ხივილი დაუდგაყე იმ ბავშვებს! ის კაცი დასუსტებული იწვა საღამომდის. როდისაც მოვედით სადგურჩი, ჩამოვსხით, შამამტირის ხეწნით, რომ ერთი წამალი გემეკეთებინა. ერთი მანყალი ცეცხლიც მოვიტანეთ, რომ გამთბარიყო. ცოტა წამალიც დევადევით, ის მედუქნეც იმის მექალაქე გამოდგა. ის ღამეც გავათენეთ. დილას, როდისაც გვინდა გამოვიდეთ, მედუქნე ორ-ოლ მანეთს ჩონ გვართმევს და ავადმყოფ კაცს რვა მანეთს და კიდეც ებნება: მე შენი მექალაქე ვარ, თორემ შენ დიდი ხარჯი უნდა მოგეცაო. დიდის ანგარიშის შემდეგ შავრიგდით. ის კაცი შ ვეევით ფურგუნჩი და მოვდივართ.

ოთხი დღეს ემგვარად ვიარეთ. ღამით რა უადგილობა, რა სიცივე, იმ საწყალ კაცისა და ყმაწვილების კნესა გოწუხებდა. ასე მოვდივართ რამდენიმე დღე: დილით ფურგუნი და ღამეც სადგურები. მანჯილჩი, რომელიც ლამაზი მოზრდო სოფელია, რამდენიმე დუქანიც იყო. სასყიდი, ვისაც რა ჰქონდა, იყიდა. დილას [illegible] გზა [illegible] არის სულ კლდეებჩი გაყვანილი, რომელიც მიდის სეფიდ რუდის ნაპირს; ზოგი ერთ ალაგას სულ თავქვა, ზოგან პირაღმა. იმ დღეს კიდე მეფურგუნემ დაიწყო არყის ლევნა, ჩონაც გვპატიჟებს. მე უვარი უთხარ და ვუსაყვედურე, რომ იმ დღესაც დაილიეთ და კაცი დაამტრიეთ მეთქი. მეფურგუნეს ჩემ სიტყოზე გული მოუვიდა, დაიწყო ცხენების ცემა და ფურგუნის კანკალი, მიხლა-მოხლა. ვუთხარით, ეგრე ნუ არბენყეო ცხენებს, ემ ოლრო-ჩოლრო გზაჩი ფურგუნი არ გადმააბრუნოო. გუპასუხა ნუ მეჯნებით, თორემ ცხენებს იმ კლდესყე მივაბრუნებო, და უფრო დავუშინაყე ცხენებს. იმ დროს მე დავუწყევ გინება, წავართვი ცხენების აშარა და ცხენები შავინახე მინდოდა გამელახა, მაგრამ ყოლომრეზამ და იმ სხვა ამხანაგმა არ გამიშვეს. ბოლოს ჩონ ორნი ჩამოვედით ფურგუნსაყე და ვუთხარ, წადი და საღამოს ერთმანერთს შავხდებით მეთქი. ის წავიდა და ჩონ ფეხით მოვდივართ. როდესაც თავიანთი ფურგუნების უფროსი მოგოწივა და გამარჯობა გუთხრა—ჩონი ფეხით სიარული გამაიკითხა, ჩონაც ვუთხარით; იმან თავის ფურგუნჩი ჩოგსხნა და მიგუყვანა სადგურჩი. იმ ბიჭს უთხრა: იქ ნუღარ დაიდგებიო და ცემას ვუპირებდა. ის ბიჭი კიდევ ჩონთან მოვიდა შოგოხეწა. ბოლოს, როგორც იყო, შავარიგეთყე.

ორის დღის შემდეგ ჩამოვედით დოშამბა ბაზარჩი, რომელიც ერთი დღის სავალზეა ქალაქ რეშტიდან. იქ ფურგუნები გაჩერდეს. ჩონ დილას ორი აქლემი დავიქირავეთ, შავსხედით, საღამოს ჩამოვედით რეშტაჩი. ერთ ქარვან-სარაჩი დავბინავდით, მაგრამ ფული აღარა გოქვს. ერთი დურბინტი და საათი გოქვს. გუნდოდა გოგოყიდა. ერთი ნაცნობიც ყავდა რეშტაჩი, ის იყო ხომსრელი (პირველ რო მოგახსენეთყე—ჩონთან დაახლოვებით ქალაქი). ეს კაცი მოვნახეთ თავის წიგნის მაღაზიაჩი. ერთმანერთის ამბავის გამოკითხვის შემდეგ, ვირჩივით რომ ის ჩონი საათი, დურბინდი და ოთხი წიგნი იმასთან დავაგირავოთ. სამოც მანეთის ფასის ნივთები თორმეტ მანეთად დავაგირავეთ. დავიქირავეთ ორი აქლემი და ჩამოვედით ფირ-ბაზარჩი. მეორე დღეს დავიქირავეთ ერთი ნავი, რომელმაც იმ მდინარესაყე საღამოს ჩომოგუყვანა ერთი პარახოდჩი. პარახოდით მეორე დღეს მოვედით ენძელჩი. ღამე ენძელჩი დავრჩით. დილას სხო პარახოდჩი ჩავსხედით. გამოვიარეთ ასტარა და ლონქორონი და მოვედით ბაქოჩი.

მადლი ღმერთს რომ ემოდენა მწუხარების და გაჭირვების შემდეგ ჩონი სურვილი ასრულდა და მოვნახეთ ის

*) იხ. „ისარი“ № 114.

თხვევა მეძლევა ჩემი ღრმა ცოდნა გამოვიჩინო. მაგალითად ქამის შესახებ თუ ჩამოვარდა ლაპარაკი, სხოლიოში მოვიხსენიებ, რომ ბერძნებმაცა და რომაელებმაც ნამდვილად ჩვენსავით ქამა იცოდენ და ლუკულის მზარეული ქალისაგან მომზადებულ საჭმელებს ჩამოვთვლი.—ვაგლახ მე, რომ თხუთმეტი საუკუნით დამიგვიანდა დაბადება. იმასაც ვტყვი, რომ ბერძნების საერთო სუფრას ესა და ეს სახელი ერქვა და სპარტანელები საძაგელ შავ წვენს ხვრეპდენ; მართლაც კარგია; რომ იმ დროს ქვეყანაზე გაჩენილი არ ვყოფილვარ; ყველაზე უფრო საზარელი იქნებოდა, საცოდავ სპარტანელად რომ დავბადებულიყავი: წვენი—ჩემი საყვარელი საჭმელია—ქალბატონო, მე ამ მოკლე ხანში ლონდონში გამგზავრებას ვაპირებ, და მართალს თუ ამბობენ, რომ იქ კაცი წვენს თვალითაც ვერ ნახავსო, დიდხანს ვერ გავძლებ იქა და გული მალე ისევ სამშობლო წვნიან ქოთნებისაკენ მომექცევა.

ებრაელთა საჭმელებზე ვრცლად შემეძლო ლაპარაკი და შემეძლო თანამედროვე ებრაელ სამზარეულომდინაც ჩამოვსულიყავი—ამ შემთხვევაში ციტატში მთელ შტეინვეის მოვიყვანდი; იმასაც ვიტყოდი, თუ რა ნადვილი ქრისტიანული აზრი გამოსთქვა ზოგიერთმა ბერლინელმა პროფესორმა ებრაელთა საჭმელების შესახებ; აქედან ებრაელთა განსაკუთრებულ წარჩინებულებასა და უპირატესობაში შევდგამდი ფეხს; ყველაფერს გავიხსენებდი, რაც კი რამ მათი გამოგონილია: მაგალითად, ქრისტიანობას; მაგრამ ამ უკანასკნელს მაინცა და მაინც ძლიერ ნუ გვამადლიან, რადგან ბევრად ვერაფრად გამოგვიყენებია; თამასუქი კი კარგი მოიგონეს, იქ კი მგონი ანგარიში დაებნათ. ებრაელებზე ზედ Tacitus'-საც წავაბამდი, რომელიც გვაუწყებს, ებრაელები თავიანთ სალოცავებში ვირს თაყვანს სცემდენო;—ვირების თაობაზე კი... ღმერთო! თვალწინ რა თვალ-უწვდენელი საციტატო ასპარეზი გადამეშლებოდა. რადა რა არ შეუძლია კაცს გაიხსენოს ძველი ვირების თაობაზე, შესანიშნავიცა და საგულისხმიეროც, ჩვენი დროის ვირებისათვის მაგალითის საჩვენებლად: ისინი რა გონიერები იყვნენ და ოჰ!—ესენი რა ბრიყვები არიან! როგორ ჭკვიანად ლაპარაკობს მაგალითად ვალაამის ვირი.

იხ. Pentet Sib...

ამ წუთში ეს წიგნი ხელათ არა მაქვს, ქალბატონო, და შესავსები ცარიელი ადგილი დამიტოვებია; ჩვენი დროის ვირების უგუნურობაზე კი შემდეგს მოვიყვან.

იხ. . . . .

. . . .

არა, ამ ადგილსაც ცარიელს დავტოვებ, თორემ მეც ციტატში ამომაყოფინებენ თავს, სახელდობრ—injuriarum*) ახალი დროის ვირები დიდი ვირები ბძანდებიან, ძველი დროის ვირები კი განათლების მაღალ ხარისხზე იდგნენ.

იხ Gesneri, de antiqua honestate asinorum **)

(In comment, Götting. T. II, p. 32)

ძველი ვირები სიმწრისაგან საფლავებში გადაბრუნდებიან, თავის შთამომავლობის ამნაირ ქებას რომ გაიგონებენ. ერთ დროს „ვირი“ საპატიო სახელი იყო, იმას ნიშნავდა, რასაც ახლა „გენერალი“, „ბარონი“ და „ფილოსოფიის დოქტორი“ ნიშნავს; იმას ადარებს იაკობი თავის შვილს იზახორს, იმას ადარებს ჰომეროსი თავის გმირს აიაქსს და უფალ ვ—საც იმას ადარებენ. ამ ვირების თაობაზე, ქალბატონო, შემიძლია ღრმად შევტოპო ლიტერატურაში, შემიძლიან ციტატებში მოვიყვანო ყველა დიდებული შეყვარებული ადამიანი, მაგალითად—Abelardus, Picus Mirandolanus, Borbonius, Curtesius, Angelus Politianus, Raymundus Lullus და Henricus Heineus. სიყვარულის შესახებ კი ციტატებში იმ დიდებულ კაცთა მოთავსება შემეძლო, რომელნიც თუთუნს არ ეწეოდენ;—მაგალითად ციცერო, იუსტინიანი, გეთე, ჰიუგო, მე—შემთხვევით ჩვენ ხუთნივე თავით-ფეხამდე იურისტები ვართ მაბილიონს ჩიბუხის სუნი ჰქირივით სძულდა: თავის Jter grammaticum'-ში*) გერმანიის სამეცნიეროების შესახებ ამბობს „quod molestus ipsi fuerit tabaci grave olentis foetor.“**) ზოგ დიდებულ კაცს კი პირიქით თუთუნის მოყვარულად აღიარებენ: რაფაელ თორიუსმა თუთუნს ერთი ოდაც უძღვნა; თქვენ უთოოდ არ გეცოდინებათ, ქალბატონო, რომ ეს ოდა 1628-ში ისააკ ელზევირიუსმა ლეიდენში გამოსცა და ლუდოვიკ კინშოტმა გალექსილი წინასიტყვაობა დაუწერა. ერთი სონეტი გრევიუსმაც დასწერა თუთუნის შესახებ. დიდებულ ბოქსჰორნიუსსაც უყვარდა თუთუნი. Bayle თავის „Dirct hist. et crit.“-ში გვაუწყებს, „დიდი ბოქსჰორნიუსი, თუთუნს რომ სწევდა, თავზე კიდე—გახვრეტილი ქუდი ეხურა და შიგ ხშირად ჩიბუხს ჩაიჩხირებდა ხოლმე, რომ მეცადინეობის დროს არ დაებრკოლებია. —რადგან სიტყვამ მოიტანა“, დიდ ბოქსჰორნიუსის შესახებაც შემიძლია ის დიდი მეცნიერები ჩამოვთვალო, რომელთაც ბოქსჰორნიუსზე იერიში მიიტანეს და ბოლოს თითონ მოკურცხლეს. თუ გნებავთ, ეგეთ Ioh. Çeorg Martius' ს გავიხსენებ: „De fuga literatorum***) etc. ets. etc.“ ისტორიის ასპარეზზე თუ გავისეირნებთ, ქალბატონო, შევიტყობთ, რომ ყველა დიდებულ ადამიანს ერთხელ მაინც მოუკურცხლავს თავის სიცოცხლეში:—ლოთი, ტარქვინიუსი, მოსე, იუპიტერი, ქალბატონი სტალი, ნაბუქოდონოსორი, ბენიოვსკი, მაჰმადი, მთელი პრუსიის ჯარი, გრიგოლ VII, რაბბი ისხაკა აბარბანელი, რუსსო, და რა ვიცი კიდევ რამდენი სახელები შემიძლია ჩამოვთვალო, მაგალითად ბირჟის შენობაში შავ ფიცარზე რომ სწერიან.

ხომ ხედავთ, ქალბატონო, რომ საფუძვლიანობასა და სიღრმეს მოკლებული არ გახლავართ. მართალია სისტემატიკაში ჯერ კარგა ფეხ-გამაგრებული არა ვარ. როგორც ნამდვილ გერმანელს, ეს წიგნი იმისი სათაურის ახსნით უნდა დამეწყო, როგორც საღრმთო რომის იმპერიაში მამა-პაპიდან ჩვეულებად იყო მიღებული. მართალია ფიდიასს თავისი იუპიტერისათვის არასფერი წინასიტყვაობა არ გაუკეთებია; ვერც მედიცეის ვენერის ქანდაკებას ვერ უნახავთ—მე ყოველ მხრით დავათვალიერე იგი—რაიმე წინასიტყვაობას; ეს ნამდვილია, მაგრამ ძველი ბერძნები—ბერძნები იყვნენ, ჩვენ კი პატიოსანი გერმანელები ვართ, ჩვენ გერმანულ ბუნებას ვერ უარვყოფთ, ვერ გავექცევით და ამიტომ, რა გაეწყობა, ამ ჩემი წიგნის სათაური როგორმე უფრო გასაგებად უნდა ავხსნა. მე თქვენ, ქალბატონო, იდეებზე გესაუბრებით:

I იდეებზე—

A. იდეებზე საზოგადოდ.

a. გონიერ იდეებზე;

B. უგუნურ იდეებზე;

ა. ჩვეულებრივ იდეებზე;

ბ. იმ იდეებზე, რომელთაც მწვანე ტყავი აქვთ შემოკრული.

ესენი კიდევ განიყოფებიან... მაგრამ ყველა ამას თავის დროზე მოგიათხრობთ, ქალბატონო.

ი. ნაკაშიძე.

(შემდეგი იქნება)

*) შეურაცხყოფისათვის. მთარგ.

**) ძველ ვირების პატიოსნებაზე. მთარგ.

*) გრამმატიკული გზა. მთარგ.

**) რა საძაგელი თუთუნის სუნი იდგა. მთარგ.

***) ლიტერატორების გაპარვა. მთარგ.

ჩონ საყვარელი მამა პაპის სამშობლო, რომელიც სამასის წლის გამომავლობაში სახელისა მეტი არა გოგვიგია რა. ეხლა ჩონი აზრი ის არის, რო ვისწავლოთ ქართული წერა-კითხვა და წავიღოთ წიგნები და ჩონ ძმებს ვასწავლოთყე. იქაც გავსხნათ ქართული სკოლა და ქართველობა გავაახლოთ; ექავრი ამბავი გავაგებინოთყე ჩონ ძმებს, რომელთაც მარტო ტფილისის და მარტყოფის სახელი მეტი არ გოუგონიაყე. იმედით გოქ, რომ ქართველები არ დოგვივიწყებენ და ცოტა რამ შამწეობას მოქცემენ—ერთი პატარა სკოლა გაიხსნას ჩონში.

ყოლამოსეინ ონიკაშვილი.

პროვინციის ცხოვრება

კახეთი. გვალვამ შეაწუხა კახეთი. გლეხი ამ გაზაფხულზე გულ-ხელ-დაკრეფილი შეჰყურებდა ცას და მწარედ ამბობდა: „ღმერთმაც ხელი აიღო ჩვენზედაო", არც ჯვარპატიოსნობას—7 მაისს უთვილა წვიმა და ეს უფრო გულს უკლავს გლეხს; ამას სწამს, ჯვარ-პატიოსნობას შვიდი ცვარი წვიმა რომ ჩამოვარდეს, შვიდი ათასად აქცევს მოსავალსაო. მცხოვრებნი საგაისოდ ჩივიან, წელს—კიდევ არაფერი, როგორმე ითლად წავლენ; თუმცა კაი ამ ითლობას. გაჭირვებაში უფრო ის სოფლებია, რომელნიც შარშან დაისეტყვნენ. ყველა სასწვრის სინაბარას არის გამხდარი, ფუთ ფქვილს ცხრაბაზად ყიდულობენ; კარგია, რომ იყოს მაინც. ზოგი სოფლის მედუქნე პირ-და პირ ტფილისიდან მოუზიდება.

დიდ, ყველა გვალვას უჩიოდა, სოფლის დედაკაცებს ლოდინი მოსწყინდათ და დაზარეს სადიდებლად დაიწყეს სიარული, ეგება ნამი გაიმეტოს, წვიმა მოვიდეს. დადიოდნენ სოფელ-სოფელ სანთლებით ხელში და გალობით, „ადარ გვინდა გორახი, ახლა გვინდა ტალახი, დიდება ღმერთსა, დიდებაო" და სხვა. საწირავს ჰკრეფენ, საღმრთოს სწირავენ, ეკკლესიებს უვლიან, მაგრამ არც ამ საშუალებამ გასჭრა.

დარი მარტო ვენახების შეწამლვას უწყობს ხელს. მაისის პირველ რიცხვებში მთელი კახეთი ვაზის წამლობაში იყო გართული. ყველა ეშურებოდათ დროით მოწამლვას. ამის გამო მუშა შეძვირდა ვაზის წამვლაში, 80 კ.—1 მან. გახდა. წელს შაბიამანი და გოგირდი ბლომად მოიტანეს. სამეურნეო საზოგადოებამაც გახსნა საწყობი ქ. თელავში. შაბიამანს 6 მან. ჰყიდიან ფუთს, გოგირდს—2 მან. მოვაჭრენი კი 10 კაპიკათ ნაკლებ ჰყიდიან, მაგრამ როდესაც საწყობში შემოიღეთ-და, ფასს წაუმატებდნენ ხოლმე. გლეხ-კაცისთვის ერთ გროშსაც დიდი მნიშვნელობა აქვს, ამისთვის იქ მიდის, სადაც იაფია და კერძო დუქნებში კი ალაჰმა უწყის როგორ თვისების წამალს ჰყიდიან. სამ. საზოგადოების აგენტებმა იმას კი არ უნდა მიაქციონ ყურადღება, მეტი პროცენტები დაგვრჩესო, არამედ იმას, რომ გლეხმა კარგი თვისების შესაწამლი შეიტანოს ვენახში, ამიტომ თვითონაც იმ ფასად უნდა გაჰყიდონ, რა ფასადაც კერძო დუქნებში ჰყიდიან.

დიახ, გროშსაც კი გლეხი კაცის ოჯახისათვის მნიშვნელობა აქვს, ამისათვის მცირეწლოვანი ქალებიც კი სცდილობდნენ თავიანთ წვლილის შეტანას ოჯახში. იშვიათი მოზარდი ქალი იქნება კახეთში, რომ საამხანაგოდ აბრეშუმის ჭია არა ჰყავდეს საუბედუროდ, აბრეშუმის საქმეც, როგორც ბევრი სხვა გლეხის სიკეთე, ჩარჩ-ვაჭრების ხელშია ჩავარდნილი. აბა გაზაფხულზე გლეხ-კაცს ფული ვინ მისცა და ამისათვის ჭიის თესლს სანახევროდ ან სანაოთხლოდ და იშვიათად ნახუთადზე იღებს. მოვლა-პატრონობა და თუთის ფოთოლი სულ თავიანთია შემდეგ კი მზად შოუყვანილი პარკი მიაქვთ და თესლის ღირებულებას ერთი-ათად და მეტად იღებენ, იმის და მიხედვით, როგორი მოსავალი მოვა. ზოგი ჩარჩ-ვაჭარი ამას არა ჰკმაყოფილდება და პირობას ართმევს, რომ დანარჩენი პარკიც იმას მიჰყიდოს. აბრეშუმის მოყვანა კარგ შემოსავლიან წყაროდ გადაიქცეოდა კახეთისათვის, რომ ეს საქმე კარგად იყოს დაყენებული და ძალიანაც წახალისებოდნენ მცხოვრებნი. ისეთი ამხანაგობები და საზოგადოებანი რომ არსებობდეს, როგორც დასავლეთ საქართველოში, მთელ კახეთს იხსნიდა ჩარჩ-ვაჭართა ხელიდან.

ეული.

—

ფოთი. 18 მაისს ფოთის ნოქარ-შეგირდებმა თავიანთ აღებს წარუდგინეს ქვემო აღნიშნული მოთხოვნილება და 21 კიდევაც გაიფიცნენ.

1. მაღაზიები იღებოდეს დილის 7 საათზე და იკეტებოდეს საღამოს 6 საათზე.
2. მოგვეცეს საუზმისათვის ½ საათი, სადილისათვის 1½ ს.
3. კვირა-უქმეებზე სრულიად დაიკეტოს.
4. მოვითხოვთ ხაზეინებისაგან ზრდილობიან მოპყრობას.
5. აიკრძალოს 15 წლისაზე ნაკლებ შეგირდის აყვანა; შეგირდობა ისაზღვრებოდეს არა უმეტეს 2 წლისა და ჯამაგირი ეძლეოდეს არა ნაკლებ 3 მანეთისა თვეში, ხაზეინის ტანისამოსით და ხარჯით. შენიშვნა: შეგირდები რომელნიც უკვე აყვანილნი არიან, იმათზე არ ვრცელდება ზემო აღნიშნული ხნოვანება, მხოლოდ ჯამაგირის მიცემა კი სავალდებულოა.
6. ეკრძალებათ ხაზეინებს შეგირდების დასაქმება, რასაც არა აქვს პირდაპირი დამოკიდებულება მათ ხელობასთან.
7. მოემატოს ჯამაგირი ვისაც ეძლევა 10 მანეთამდე—40 პროც., ვისაც 20-მან.-დე 30% და ვისაც მეტი—20 პროც.
8. ჯამაგირი რიგდებოდეს ყოველ თვის ბოლოს.
9. იმ ნოქარს, რომელიც არ მოისურვებს ხაზეინის ხარჯით ყოფნას, მიეცეს თვეში 12 მან. ხარჯისათვის.
10. მოვითხოვთ ოთახის ქირად თვითეულ კაცზე 3 მან. თვეში და აღკრძალვას მაღაზიების უკან წოლისა.
11. ავადმყოფობის დროს ვალდებულია ხაზეინი უწამლოს ნოქარს ერთ თვეს თავის ხარჯით, ხოლო ადგილი კი ინახებოდეს ჯამაგირით სამ თვეს.
12. ნოქარი ვალდებულია, როცა თავს ანებებს სამსახურს, 2 კვირით წინ განუცხადოს ხაზეინს, მხოლოდ ამ უკანასკნელმა კი ერთის თვის წინ უნდა გააგებინოს ნოქარს და თუ უმიზეზოდ უშვებს, უნდა მისცეს ორი თვის ჯამაგირი წინდაწინ.
13. ყოველი უთანხმოება ხაზეინებსა და ნოქრებს შორის სწყდება მედიატორულის წესით.
14. ნოქრის დათხოვნა თვით ნოქრების საქმეა, ხოლო მიღება კი ხაზეინისა.
15. მოვითხოვთ წელიწადში 1 თვის თავისუფლებას ჯამაგირის შენახვით.
16. უნდა მოგვეცეს თვეში ორჯერ აბანოს ფული.
17. გაფიცვისათვის ალაგი არავის დაეკარგოს და არც ჯამაგირიდან გამოერიცხოს.

ყველა ზემო აღნიშნულ მუხლებზე ველით ხაზეინების საერთო პასუხს 3 დღის განმავლობაში, წინააღმდეგ შემთხვევაში იძულებულნი ვიქნებით გავიფიცოთ.

პოლიციამ იმავე დღეს ოცამდი ნოქარი დაატუსაღა, მაგრამ, გარდა ოთხისა, მალე ყველანი გაანთავისუფლეს. ესენი კი დღესაც სატუსაღოში არიან.

გაიგო რა ეს ამბავი, გარემოება ქალაქის თავმა, იმავე დღეს შემდეგი შინაარსის ქაღალდი გაუგზავნა გუბერნატორს: „...მიუხედავად იმისა, რომ, კანონის თანახმად, სამუშაო დღე განსაზღვრულ უნდა იქნას 12 საათით, მაინც ზემოაღნიშნული მოსამსახურენი მუშაობენ. ამასთან გაიგეს რა საბჭოს დადგენილება, რომ 15 ნოემბერს გამოცემულ კანონის ძალით, არავის არა აქვს უფლება დღე და ღამე 12 საათზედ მეტ ხანს იმუშაოს, სთხოვენ გამგეობას, შევიდეს ძალაში ეს დადგენილება. ამ მიზეზისა გამო ნოქრები და შეგირდები ძლიერ დელავენ და შეიძლება ბევრი რამ უსიამოვნება მოხდეს. ბევრი ადა აკმაყოფილებს ნოქრებს, მაგრამ უმცირესობა არა სთვლის თავის თავს ვალდებულად დააკმაყოფილოს მოთხოვნილებანი, რადგან დადგენილება არ არის დამტკიცებული. ამისთვის პოლიციასაც ნება არა აქვს დააკეტვინოს ეს დაწესებულებანი, სანამ სავალდებულო დადგენილებას არ გამოსცემთ წესისამებრ. გთხოვთ, საბჭოს გადაწყვეტილების თანახმად, გამოსცეთ სავალდებულო დადგენილება ნოქრების თავისუფლების შესახებ. საბჭოს გადაწყვეტილება წარმოდგენილია 1 მარტს ამა 1907 წ.

მეხი.

წერილი რედაქციის მიმართ

(დაზარალებულ გურულთა სასარგებლოდ შეგროვილ ფულის შესახებ)

ეს მეორედ არის, რაც „ლახვარმა" ქვეყანას ამცნო, ვითომ მე ვიცოდე, დაზარალებულ გურულთა სასარგებლოდ ტაშკენტში შეგროვილ ფულის სვე-ბედი, მაგრამ ვინა ვინც გაზეთებს კითხულობს, ყველამ არ იცის, რომ ტაშკენტიდან მოსული ფული დ. კალანდარიშვილს, როგორც იმის წერილიდან ჩანს (იხ. „მეგობარი" № 24). ერთ „დაწესებულებისათვის" გადაუცია. ხოლოდ მე შემიძლია ვთქვა, რომ ეს „დაწესებულება" არ არის დაზარალებულ გურულებისაგან არჩეული კომიტეტი, რომელიც ჩემს გურიაში ყოფნის დროს მოქმედებდა, რომლის ერთ წევრადაც მეც ვიყავი. ამ კომიტეტმა 1906 წლის ოქტომბრამდე ცხრამეტი ათას მანეთზე მეტი შემოწირულება მიიღო სხვა და სხვა ადგილებიდან, გაუნაწილა დაზარალებულ ხალხს და დაურიგა. ამ ფულში ტაშკენტელების ფული არ ურევია, როგორც ეს ნათლად სჩანს დასტამბულ ანგარიშებიდან.

ვიცი ისიც, რომ ამ წლის აღდგომამდის არავითარ სხვა დაწესებულებას დაზარალებულ გურულებისათვის არავითარი შემწეობა არ აღმოუჩენია. შემიძლია ყველა ეს თავის დროზე (ეხლა მოუხერხებელია) დავამტკიცო სხვათა შორის იმ დაზარალებულ გურულების მოწმობითაც, რომელთაც „ლახვარის" რედაქცია კარგად იცნობს. ფული ტაშკენტიდან კი შარშან, ე. ი. 1906 წ. მაისში უკვე მიღებული ჰქონდა ბ-ნ კალანდარიშვილს და ერთი წლის განმავლობაში რად გააჩერა და არ გადასცა იმ „დაწესებულებამ" დანიშნულებისამებრ, როცა გურულებს ისეთი გაჭირვება ადგათ—ეს უთუოდ ყველასათვის გაუგებარი იქნება, ვინც იმ „დაწესებულებაში" მოსამსახურე არ არის.

საკვირველი ის არის, რომ ტაშკენტში შეგროვილ ფულზე თითქოს ვ. კირვალიძის წერილის პასუხად ახლა აღძრა ლაპარაკი „ლახვარმა". ეს ფული არავის მოუკითხავს, თითონ ტაშკენტელებს გარდა, (იხ. „მეგობარი" № 17. ცინცაძის წერილი). არც მე მომიკითხავს, რა განაც, როგორც ზევით ვთქვი, არა თუ მე, ყველამ იცოდა ეს ამბავი კ.—ლის განმარტებით. ლაპარაკი ახლა სულ სხვა ფულზე, ხარბინიდან გამოგზავნილ ფულზე გახლავთ, ბატონო, ე. ჩანტლაძევ. ვ. კირვალიძე სწერდა, რომ 1905 წ. ხარბინში შევაგროვეთ 2411 მან. და გამოვგზავნეთ გურულების სასარგებლოდ და რა იქნაო. მე აქ რა შუაში ვარ, ბატონო ჩანტლაძევ, და რაზე გაწიწმატებულ ხართ. მე ვიცი, რომ არც ეს ფული მიუღია დაზარალებულ გურულებს, მას აქეთ აგერ ორი წელიწადი გადის. ნუ თუ ეს ჩემი დანაშაულობაა?..

რაც შეეხება იმას, რომ ჩემის „წყალობით" რამე ცნობები ჩაუვარდა გუბერნატორს ხელში, ეს ისეთი ცილის წამებაა, ისეთის უზნეო და ჭუჭყიანის მოსაზრებით დაწერილია და ხალხის თვალში ჩემი სახელის გასატეხად გამოგონებული, რომ ყოველ პატიოსან ადამიანს ზიზღს მოჰგვრის. თორემ, თქვენ კარგათ გეცოდინებათ, რომ ქუთაისის გენერალ-გუბერნატორმა სწორედ ამ შემოწირულებათა განაწილებაში მონაწილეობისათვის დამატუსაღა და გამომაძევა საგენერალ გუბერნატოროდან. ახლა როდესაც ყველაფერზე აშკარად ლაპარაკი და წერა არ შეიძლება, თქვენ ამ გარემოებით სარგებლობთ—მთავარი კითხვები გადააფუჩჩოთ, პირადის ცილის წამებით არსებითად კითხვებს გვერდი აუქციოთ და ფონს გახვიდეთ ყველაფერს თავის დრო დაუდგება, ბ-ნო ჩანტლაძევ, მე საკმაო მოთმინებითა ვარ აღჭურვილი.

ნინო ნაკაშიძე.

დეპეშა

(პეტერბურგის დეპეშათა სააგენტოსაგან)

27 მაისი

ჰელსინგფორსი. ტავასგუტსკის გუბერნიის პინის ტბასთან შეიპყრეს კაუვალოვის სადგურის გაძარცვის მონაწილე, ანარქისტი სენალი. მას 22,000 მარკა აღმოაჩნდა.

ორიოლი. 8 შეიარაღებული კაცი სახლში შეუვარდა საერობო ექიმს პუშკარიოვს. წაართვეს 200 მანეთი. დასჭრეს ვერმული. თავდამსხმელთ სტრაჟნიკები გამოუდგნენ. ერთი მძიმედ დასჭრეს. მან განაცხადა, ბალტიის ფლოტიდამ გამოქცეული მეზღვაური სიროვი ვარო. ექვსი სხვაც დააპატიმრეს.

ცრუკი. კუნძულ ბესში ჯარის მოსვლისათანავე არეულობა შესწყდა.

მიცავა. ტუკუმიდან 30 ვერსის მანძილზე ტერრორისტებმა მოჰკლეს ერთი გლეხი და მისი მოჯამაგირე, რომელთაც სასამართლოში რევოლიუციონერების წინააღმდეგ აჩვენეს.

ეკატერინოსლავი. აარინოვატის მახლობლად გაძარცვეს რუსსკო-დონეცკის საზოგადოების კასირი. ერთი როტა დაედევნა და ყველანი დაიჭირა. უპოვნეს 11,324 მანეთი. სროლის დროს ერთი სალდათი მოჰკლეს, მეორე დასჭრეს. უცნობთაგან ერთი მოჰკლეს, მეორე მძიმედ დასჭრეს.—გასძარცვეს მემამულის ნეიმტეინგერის ეკონომია. მემამულე და იმისი ცოლი მძიმედ დასჭრეს.

ნარაპული. საპატიმროდან გაიპარა პოლიტიკური ტუსაღი. დაედევნენ სტრაჟნიკი და პოლიციელი. სტრაჟნიკი მოჰკლეს, პოლიციელი დასჭრეს.

ეკატერინოსლავი. ტოროპოვის მთა-მადნის მაღაროებში გაფიცვა გათავდა. მუშების მოთხოვნა ხელფასის შესახებ არ დააკმაყოფილეს.

კალუგა. ბოროვის მაზრაში გლეხებმა გაჩეხეს თავ. შჩერბატოვის ტყე.

ეკატერინოსლავი. ქალაქის განაპირას ანარქისტებს სახლი გაუჩხრიკეს. ანარქისტებმა სროლა ასტეხეს. დაიჭრა უბნის ზედამხედველი. ორი ანარქისტი მოჰკლეს და ორი შეიპყრეს. იმათ კალათში იპოვნეს ორი ყუმბარა და სხვა ასაფეთქებელი მასალა.

ვარშავა. ქრისტიანმა მეფურნეებმა ლოკაუტი გამოაცხადეს.

თეირანი. მეჯლისში 24 მაისს წაიკითხეს პრინცის სალადუნ დოულეს წერილი, რომელიც რახიმ ხანისთვის მიუწერია. ეს წერილი შემთხვევით უპოვნიათ. პრინცი წინადადებას აძლევს ხანს, შეუერთდეს აჯანყებას; ამასთან არწმუნებს, რომ ხალხი, სამღვდელოება და მეჯლისი ჩემი მომხრენი არიან და შემწეობას მაძლევენო. სამხედრო მინისტრმა მეჯლისს აცნობა, რომ ჯარი არტილერიით ხისამამიულკის წინამძღოლობით უკვე გზას გაუდგაო. მეჯლისმა და სამღვდელოებამ წინადადება მისცეს სულადუნ დოულეს, დაუყოვნებლივ შეაჩეროს ამბოხება.

ლონდონი. ჰონკონგიდან იუწყებიან: ლიანოუში ამბოხება ძლიერდება. კანტონთან ჯარი დამარცხდა. ვეიჯოუსთან პოლიცია თითქმის მიწასთან გაასწორეს. ქალაქში დიდი არეულობაა. ემინიანთ, გულისის პროვინციაში აჯანყება არ მოხდეს.

პარიჟი. სასამართლომ საყოველთაო ფედერაციის წევრები ბუსკე და ლევი დამნაშავედ იცნო. მიესაჯათ ორ-ორი წლით დაპატიმრება და ას-ასი ფრანკი ჯარიმის გადახდა.

ლოძი. პოზნანსკის ფაბრიკამ ბერლინიდან დეპეშა მიიღო, დაითხოვეთ მუშები, ოსტატები და კანტორაში მოსამსახურენიო. ამ განკარგულების სისრულეში მოყვანი არავინაა, რადგან არც ერთი დირექტორი ფაბრიკაში არ მისულა.

ოდესსა. გენ.-გუბერნატორმა გამოაქვეყნა შემდეგი ამბავი: «25 მაისს შუაღამისას ლანჟერონის საპოლიციო ნაწილში მიიყვანეს დაჭრილი, რომელმაც განაცხადა, ჩერნიგოვის მოქალაქე მელნიკოვი (18 წლის) ვარო. ვეკუთვნი «რუსთა კავშირს». რამდენსამე დღის წინად, როცა კაულბარსის სახლიდან გამოვდიოდი, სამმა ებრაელმა დამინახა და სისხლის მსმელი დიმიძახა. ერთს სილა გავარტყი. 24 მაისს ლანჟერონში შემიტყუილეს, თვალები ამიხვიეს, ნავში ჩამსვეს და სადღაც წამიყვანეს. იქ მთელ დღეს საშინლად მაწამეს, მერე ისევ თვალები ამიხვიეს და სადღაც წამიყვანეს. იქ ჩემი ჩამოხრჩობა სურდათ, მაგრამ, როცა ნაპირას გამოვედით, თვალ ასახვევი მოვიხსენი, დავინახე დამოუნის სალდათი და დავიყვირე — მიშველე მეთქი. ებრაელები შეშინდნენ და გაიქცნენ. დაჭრილი საავადმყოფოში დააწვინეს. გამოძიება სწარმოებს. გენ.-გუბერნატორი მოუწოდებს ხალხს, დახმარება გაუწიოს მთავრობას ბოროტ-მოქმედთა აღმოსაჩენად.

პეტერბურგი. არტურ კოპელას ქარხნის მეარტელეს თავს დაესხნენ და წაართვეს 6880 მანეთი.

პეტერბურგი. ტიუდორის ქარხნის მეარტელეს 2 შეიარაღებული კაცი დაეცა. სამ ალაგას დასჭრეს, ხელიდან პარკი გამოსტაცეს, 5235 მანეთი წაიღეს, და გაიქცნენ, მაგრამ პოლიციელებმა ხალხის შემწეობით დაიჭირეს.

ბელოსტოკი. 14 გლეხი დააპატიმრეს, რადგან ისინი ზაბლუდოვის საძოვარში საქონელს აძოვებდნენ. გლეხებმა სტრაჟნიკებს წინააღმდეგობა გაუწიეს.

პოლტავა. სოფ. ბუდიშაში დასწვეს მემამულის პოტენკოს სახლ-კარი. რამდენსამე მამულში თივას ცეცხლი წაუკიდეს.

პენზა. ხოვანშინასა და ინსარს შუა ფოსტა გაძარცვეს. წაიღეს 1934 მანეთი. სტრაჟნიკმა სროლა ასტეხა და დანარჩენი 16,000 მანეთი გადაარჩინა.

ბელოსტოკი. დაბა ზაბლუდოვკის ტყავეულობის ქარხნის მუშები აქეზებდნენ გლეხებს ეძოვებინათ საქონელი მემამულის ადგილებში და აგრეთვე სტრაჟნიკებისთვისაც წინააღმდეგობა გაეწიათ. 12 კაცი დააპატიმრეს.

მოსკოვი. ზვენიგოროდის მაზრაში მედვედნიკოვის ქალის მამულში წირვის დროს ეკკლესიაში შევარდა 8 შეიარაღებული კაცი. შეუდგნენ ძვირფას ხატების ძარცვას. მლოცავები აჩოჩქოლდნენ და კარები დაჭკეტეს. უცნობებმა მლოცავებს სროლა დაუწყეს და ხანჯლებითაც დაერივნენ. მოჰკლეს დიაკვანი და დასჭრეს 7 გლეხი.

რედაქტორ-გამომცემელი **ივ. ი. მჭედლიშვილი.**

განცხადებანი

საზოგადოება „კახეთის" კომისიისა და გამგეობის

განცხადება

რადგან „კახეთის" სარდაფის მუშებმა არ მიიღეს კომისიის მიერ წარდგენილი პირობები და არ დადგნენ სამუშაოდ, დღეიდან ითვლებიან თავის ნებით გასულებად და შეუძლიანთ მიიღონ ანგარიში საზოგადოების კანტორაში (ერევნის მოედანზედ) ყოველ დღე 12—2 საათამდე, პირველ ივნისამდე. 1907 წ. 28 მაისი.

(2—6.—1)

ყოველ დღიური გაზეთი

„Кавказскій Рабочій"

და ყოველკვირეული ჟურნალი

„Кавказ. Профессіональной Вѣстникъ"

რადგან გაზეთ „Кавк. Рабочій"-ს გამოცემა, რედაქციისაგან დამოუკიდებელ მიზეზისა გამო, ეხლავე არა ხერხდება, გამოვა ყოველკვირეული ჟურნალი „Кавк. Проф. вѣстникъ"-ი. ჟურნალს აზრადა აქვს ხელი შეუწყოს მუშათა პროფესიონალურ მოძრაობას. საოცარი განვითარება მუშათა პროფ. მოძრაობისა როგორც რუსეთში, ისე კავკასიაში იქცევს ყველას ყურადღებას. ჩვენი ჟურნალის მიზანია, შეძლებისა დაგვარად დახმარება გაუწიოს ამ მოძრაობას. აღნიშნოს პროფ. მოძრაობის ფორმები დასავლეთ ევროპაში და აგრეთვე გამოარკვიოს ის გზა, რომელსაც ეს მოძრაობა რუსეთში დაადგება.

რედაქცია დროებით მოთავსებულია: ტფილისის, ველიამინოვის ქ., № 7.

გაზეთი ღირს წელიწადში 3 მ. 51 კ., მუშებისთვის 3 მან. ცალკე ნომერი 7 კაპ., გამყიდავებს 5 კაპ.

რედ.-გამომცემელი **ივ. ნ. თამამშევი.**

(3—უ.—1)

პირველი კერძო სამკურნალო

დოქ. ნავასარდიანისა

დაარსებულია 1880 წ.

(ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ).

ყოველ დღე, კვირეებს გარდა

ექიმები:

ზ. ა. ნავასარდიანი: 11—12 ს. ქირურგ. ვენერიული (სიფილისი) და საშარდე.

გ. მ. ჩიქოვანი: 9½—10 ს. თვალისა, შინაგან და ნერვებისა.

ე. ი. ზაზანაშოვი: 10—11 ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვების.

მ. გ. ავეტიზიანცი: 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ. და ქირურგ.

ა. მ. პუგაჩოვი: 12—1 ს. შინაგან, ბავშვებისა და ყვავილის აცრა.

გ. ი. გმელიშვილი: 1—2 ს. ყურისა, ცხვირისა და ყელისა.

ა. მ. გარაპეტიანცი: 1—1½ ს. შინაგანი და საბავშვო.

ა. ი. შჩერბინინა: 1½—2 საათამ. საბებიო და ქალებისა.

გ. ი. გურგენოვი; .—2 საათ. ქალებისა და საბებიო.

რჩევა 50 კ. ღარიბებს უფასოდ. კონსულტაციები და ოპერაციები შეთანხმებით. სამკურნალოს დირექტორი

მედიც. დოქტორი **ზ. ა. ნავასარდიანი**

(150—ხალ.—82)

1—2 მან. აიღებს მსურველი დღეში.

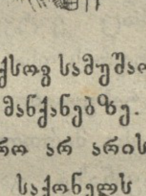

საჭიროა

თანამშრომელნი ორისავე სქესისა

საქსოვ სამუშაოსთვის ჩვენ მსწრაფლ-მქსოველ მანქანებზე. რისამე წინდაწინვე ცოდნა საჭირო არ არის. მანძილს მნიშვნელობა არა აქვს. საქონელს ჩვენ თვითონ ვყიდით. პირობებს უფასოდ ვუგზავნით.

პირველი კავკას. ამხანაგობა

მსწრაფლ-მქსოვ მაშინებისა შინაურ წარმოებისთვის.

ადრესი: **Тифлисъ, Верійскій спускъ, д. 15, и 5.**

(100—71—19)

საგაბაშვილო-თხინვალის საავარაკოში საბურთალოს ახლოს ვერაზედ

იყიდება მიწები

25, 40, 60 და 80 კაპ. თითო ოთხკუთხი საჟენი ერთი წლის გადახდის ვადით ნაწილ-ნაწილად. მიწები კიდევაც დაყოფილია ნაკვეთებად და ბეის შემოტანისათანავე ჩაბარდება მყიდველს თავის ხვედრი მამული. მსურველთ შეუძლიანთ მოგვმართონ შემდეგის ადრესით: სასახლის ქუჩა, ქართველ თავად-აზნაურთა სახლი № 153 დ. მაჭავარიანს და ნ. გელოვანს 9—2 საათამდე და 5—7 საათამდე.

(15—92—11)